

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ “ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА”
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ІМЕНІ БОГДАНА СТУПАРИКА

**ЛІТНЯ ВИРОБНИЧА
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ
ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ “ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА”
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ІМЕНІ БОГДАНА СТУПАРИКА

Джус О.В.

**ЛІТНЯ ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
В ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ
ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

студента (ки) _____ групи

Інституту (факультету) _____

_____

П.І.П.: _____

База ЛВПШ: _____

Керівник-методист: _____

Івано-Франківськ

«НАІР»

2015

УДК 378.147.88: 371.38

ББК 74.580.266.2

Друкується за рішенням вченої ради Педагогічного інституту
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника” (протокол № 8 від 23 квітня 2015 року)

Рецензенти:

Соя М.М. – кандидат педагогічних наук, професор, директор
спортивно-оздоровчого комплексу «Смерічка» ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»;

Василишин Я.І. – керівник практики ДВНЗ “Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника”

Джус О.В.

Д 42 Літня виробнича педагогічна практика в дитячих закладах
оздоровлення та відпочинку: робочий зошит. Вид. 2-е,
доповнене і перероблене / О.В.Джус. – Івано-Франківськ:
НАІР, 2015. – 132 с.

УДК 378.147.88: 371.38

ББК 74.580.266.2

© Джус О.В., 2015

© ДВНЗ “Прикарпатський
національний університет імені
Василя Стефаника”, 2015

ВСТУП

Інтеграція системи вищої освіти України в європейській освітній простір за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи неможливі без підготовки висококваліфікованих кадрів.

Нова редакція Закону України «Про вищу освіту» зумовлює внесення суттєвих змін у навчальні плани, здійснення перебудови навчально-виховного процесу з метою посилення ролі самостійної роботи студентів під час підготовки їх до екзаменаційної сесії, залучення до науково-дослідницької роботи кафедр і участь їх у безвідривній педагогічній практиці упродовж всього періоду навчання у вищому навчальному закладі. Так, стаття 51 цього закону чітко регламентує отримання практичної підготовки осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах, шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними вищими навчальними закладами угодами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

У цьому контексті важливе місце займає літня виробнича педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (ДЗОВ) як необхідна складова навчально-виховного процесу, що не лише завершує засвоєння студентами змісту, форм і методів виховної роботи, а й створює умови для активної реалізації набутих умінь у здійсненні виховної діяльності. Цей вид практики дозволяє студентам усвідомити сутність і специфіку роботи тимчасових дитячих об'єднань, ознайомитися з психолого-педагогічними засадами роботи в них, засвоїти основи організації

оздоровчо-виховного процесу, оволодіти системою колективного планування роботи дитячого колективу, методикою проведення різних форм роботи в умовах ДЗОВ тощо.

Літня виробнича педагогічна практика дасть можливість студентам встановити згодом тісний зв'язок зі школою, класом, учителями, педагогами-організаторами, вихованцями, їх батьками і взяти безпосередню участь у навчальній і виховній роботі дитячого колективу, матиме позитивний вплив на якість проведення майбутніх педагогічних практик, створить психологічні передумови для свідомого засвоєння передового досвіду кращих вихователів-освятян, для оволодіння професійними вміннями навчання і виховання школярів-вихованців.

Організація та проведення літньої виробничої педагогічної практики регламентується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про охорону дитинства», Державною національною програмою «Освіта: Україна XXI століття», Концепцією Державної цільової соціальної програми оздоровлення і відпочинку дітей та розвитку мережі дитячих оздоровчих закладів на період до 2017 року, Положенням про позашкільний навчальний заклад, Типовим положенням про дитячий оздоровчий заклад, Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, матеріалами засідання Координаційної ради Івано-Франківської обласної державної адміністрації з питань відпочинку та оздоровлення дітей (від 27. 04. 2015 р.) та ін.

Пропоновані студентам ОКР «бакалавр» напрямів підготовки «Початкова освіта», «Географія», «Фізичне виховання» методичні

матеріали розроблені відповідно до програми літньої виробничої педагогічної практики та репрезентовані у формі робочого зошита. У ньому відображені мета і завдання цього виду практичної підготовки студентів, окреслено критерії оцінювання діяльності студентів, запропоновано завдання практики на всіх етапах її проведення, а також вміщено низку додатків.

Друге видання робочого зошита (доповнене і перероблене) викликане змінами в освітньо-виховному процесу вищої школи та соціально-культурними перетвореннями, які відбуваються в нашій державі. Зокрема, появою нових баз літньої виробничої педагогічної практики та специфічних категорій вихованців ДЗОВ (дітей внутрішньо переміщених осіб, дітей із сімей загиблих та постраждалих учасників масових акцій громадського протесту на Майдані Незалежності, дітей, батьки яких загинули, постраждали або беруть безпосередню участь в антитерористичній операції).

Під час його підготовки використано нормативно-правові освітні документи, календарі пам'ятних дат і подій, навчально-методичні напрацювання викладачів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», УДЦ «Молода гвардія», а також особистий доробок укладача.

Робочий зошит адресований студентам денної та заочної форм навчання. Він може бути використаний під час проведення практичних занять з курсу «Методика виховної роботи», «Методика виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».

Специфічні особливості літньої виробничої педагогічної практики

Літня виробнича педагогічна практика – один із способів організації навчання студентів щодо вирішення професійних завдань у системі педагогічної діяльності. Вона характеризується низкою специфічних особливостей:

1. Вперше студенти проходять практику у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку під час літніх канікул, коли немає навчального процесу, відсутній безпосередній вплив на школярів сім'ї, різних колективів та друзів.

2. Вперше практика є самостійною роботою студентів. Вони включені у штатний розклад дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, дотримуються трудової дисципліни, отримують заробітну платню, на них поширюється дія відповідних законодавчих документів. Студенти не тільки організовують виховну роботу з дітьми, а й несуть юридичну відповідальність за життя і здоров'я дітей (*додаток А*).

3. Студенти стають повноправними членами педагогічного колективу виховного закладу, вступають у взаємодію з іншими його службами, з адміністрацією ДЗОВ, колегами-практикантами (*додаток Б*).

Базами літньої виробничої педагогічної практики можуть бути (відповідно до статті 14 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей») дитячі заклади оздоровлення (дитячий заклад санаторного типу, дитячий центр, позаміський заклад оздоровлення та відпочинку), відпочинку (табір з денним перебуванням, дитячий

заклад праці та відпочинку, наметове містечко), а також санаторно-курортні заклади, пансіонати, бази відпочинку, санаторії-профілакторії, оздоровчі комплекси підприємств, установ та організацій, професійних спілок.

Мета літньої виробничої педагогічної практики:

поглиблення професійно-педагогічних знань, формування досвіду самостійної організації життєдіяльності дитячого колективу, опанування майбутніми вчителями методикою виховної роботи в умовах дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Завдання літньої виробничої педагогічної практики:

1) поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення навчальних дисциплін психолого-педагогічного профілю під час виконання обов'язків педагога-організатора (вихователя) ДЗОВ у літній період;

2) формування у студентів організаторських, комунікативних, гностичних, прикладних умінь;

3) оволодіння методикою підготовки та проведення різних форм виховної роботи в умовах літнього дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

4) набуття досвіду самостійного створення тимчасового різновікового дитячого колективу, організації повсякденної життєдіяльності вихованців, інтенсивного процесу адаптації дітей в умовах ДЗОВ у літній період;

5) формування навичок роботи зі збереження та зміцнення здоров'я дітей і прищеплення їм відповідних гігієнічних норм;

б) розвиток відповідального і творчого ставлення до реалізації єдиних педагогічних вимог в організації літнього дозвілля школярів в умовах ДЗОВ.

Під час літньої виробничої педагогічної практики

студенти здійснюють:

I. Психолого-педагогічну роботу:

1. Аналіз оздоровчо-освітнього середовища системи організованого літнього відпочинку.

2. Педагогічна підтримка, допомога дітям різних категорій (додаток В) в адаптації до умов дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

3. Створення сприятливого клімату спілкування в умовах тимчасового колективу. Діяльність педагога-організатора (вихователя) щодо згуртування колективу.

4. Виявлення лідерів, аутсайдерів, навчання активу.

II. Виховну роботу:

1. Розробка конспектів, сценаріїв, виховних заходів.

2. Розподіл доручень-обов'язків серед вихованців.

3. Організація та проведення виховних заходів (збори, лінійки, походи, екскурсії, ігри, конкурси, вогнища, огляди, заняття клубів, гуртків тощо).

III. Навчально-методичну роботу:

1. Складання індивідуального плану роботи і планування

діяльності вихованців.

2. Розробка циклів розвивальних занять.
3. Оформлення куточка групи (загону).

Види і зміст роботи студента-практиканта¹

У перші дні зміни (адаптивно-організаційний період):

1. Ознайомлення з основними завданнями та специфікою діяльності ДЗОВ.
2. Ознайомлення з обліковим складом дітей.
3. Підготовка інструкцій з правилами поведінки для дітей у кімнатах, на території ДЗОВ, транспорті тощо, нагрудних карток із П.І.П.; списку родичів (опікунів) за місцем проживання та контактними телефонами.
4. Ознайомлення дітей із територією ДЗОВ.
5. Розміщення вихованців у спальних корпусах.
6. Отримання постільної білизни, спортінвентаря, господарських товарів, канцтоварів.
7. Ознайомлення з роботою основних і допоміжних служб в ДЗОВ.
8. Заповнення журналу з техніки безпеки для дітей.
9. Ознайомлення з програмою виховної роботи ДЗОВ.
10. Участь у педрадах ДЗОВ.
11. Контроль за охопленням вихованців роботою в гуртках, студіях, майстернях тощо.

---

¹ Особливості виховної роботи студента на різних етапах зміни представлені у додатку Д.

Упродовж усієї зміни:

1. Організація і проведення колективних та групових (загонових) заходів.
2. Організація змістовного дозвілля дітей і підлітків.
3. Ведення педагогічного щоденника групи (загону).
4. Підтримання сприятливого психологічного клімату в групі (загоні).
5. Зв'язок із батьками дітей.
6. Зв'язок із адміністрацією ДЗОВ, методистом.
7. Супровід дітей на екскурсії, до місць купання тощо.
8. Участь у нарадах із педагогами-організаторами (вихователями).
9. Дотримання графіка роботи.
10. Контакт з дитиною, якщо вона госпіталізована.
11. Робота з активом дітей.
12. Організація участі вихованців у гуртках, майстер-класах, творчих колективах, клубах за інтересами.
13. Організація тематичних і творчих вечорів, розважальних заходів, дискотеки, перегляду кінофільмів, шоу-програм, свят.
14. Запобігання конфліктних ситуацій, проявів лихослів'я, шкідливих звичок, порушень режиму, крадіжок і псування майна, втечі дітей.

В останні дні зміни (підсумковий період)

1. Проведення фестивалів творчості, гала-концертів.
2. Організація загонових виставок творчих робіт вихованців.

3. Нагородження дітей.
4. Формування творчого звіту з педагогічної практики.
5. Здача майна.
6. Контроль за від'їздом дітей.

Права і обов'язки студента-практиканта

Студент-практикант підпорядковується робочому режимові та розпорядку, що встановлені в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

З усіх питань щодо проходження практики необхідно звертатися до методиста ДЗОВ, керівника практики університету чи завідувача кафедри, яка відповідає за організацію та поведення практики.

Студент-практикант має право:

- вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки до практики в межах дисциплін психолого-педагогічного циклу, її організації та методичного забезпечення;
- одержувати у керівника від бази практики та університету консультації щодо проведення виховних заходів, організації різних видів роботи з дітьми в умовах ДЗОВ;
- на продовження терміну проходження практики за наявності поважних причин та відповідних документів, що їх підтверджують.

Студент-практикант зобов'язаний:

- брати участь у семінарах, у настановній та підсумковій (звітній) конференціях в університеті, у нарадах з керівництвом ДЗОВ;
- до початку практики одержати від керівника практики

консультації щодо оформлення звіту та необхідної документації;

– вчасно прибути на базу практики (за 1 день до заїзду дітей чи початку роботи пришкільного табору), маючи при собі паспорт, ідентифікаційний код, санітарну книжку з відмітками про проходження медичного огляду, посвідчення про проходження інструктажу з техніки безпеки, студентський квиток;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

– виконувати правила внутрішнього розпорядку ДЗОВ, розпорядження його адміністрації;

– вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії;

– виявляти високу відповідальність, національну і громадянську свідомість, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт і гуманність;

– нести персональну відповідальність за виконану роботу;

– своєчасно здати методистові на перевірку документацію з практики.

На період практики один зі студентів призначається старостою групи (студентів-практикантів кожного ДЗОВ). До його обов'язків належать:

– облік відвідування студентами занять, які будуть проводитись;

– повідомлення їх про колективні творчі справи;

– виконання доручень керівників практики;

– підтримка зв'язку з методистом від університету

(інформування його про порушення трудової дисципліни, позаштатні ситуації тощо)

Звітна документація

За результатами літньої виробничої педагогічної практики студенти здають методистові до 5 вересня нового навчального року такі документи:

- характеристику про роботу педагога-організатора (вихователя) з оцінкою, завірену старшим вихователем і директором дитячого закладу оздоровлення та відпочинку;

- щоденник педагога-організатора (вихователя) (*робочий зошит*);

- методичну розробку двох залікових виховних заходів, завірених старшим вихователем (заступником директора з виховної роботи закладу) (оформляються відповідно до схеми, вміщеної в *додатку 3*;

- наочні матеріали, відеофільми (фото-, відеопрезентаці);

- звіт про роботу відповідно до схеми, вміщеної в *додатку 3*.

Звіт перевіряється і затверджується керівником практики від бази (ДЗОВ) і навчального закладу.

Літня виробнича педагогічна практика оцінюється заліком (проходить у формі звітної конференції), який виставляється методистом із практики у відомість обліку успішності, залікову книжку та індивідуальний навчальний план студента до 12 вересня.

Диференційована оцінка з літньої виробничої педагогічної практики, критерії якої вміщені в *додатку II*, враховується нарівні з

іншими оцінками, які характеризують успішність студента.

Через те, що практика закінчується після проведення екзаменаційної сесії і призначення стипендії, оцінка з літньої виробничої педагогічної практики враховується разом з оцінками наступного семестру.

Якщо студент не подав звітну документацію на перевірку у зазначений термін (з неповажних причин), практика вважається непройденою, студент отримує «незараховано» й має право на ліквідацію академічної заборгованості.

Проходження літньої виробничої педагогічної практики в ДЗОВ відбувається чітко за графіком відповідно до наказу по університету. Перенесення її на наступний рік не допускається.

У разі невиконання завдань практики, студент відраховується з університету.

Студенту, який за станом здоров'я не пройшов практику в терміни, визначені наказом, надається право на підставі медичних документів пройти її упродовж VII семестру в будинках дитячої та юнацької творчості, у службі у справах неповнолітніх тощо в позанавчальний час.

Педагогічний щоденник

студента III курсу групи _____

Інституту _____ (факультету) _____

спеціальності _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

База ЛВПШ: _____

Керівник-методист:

_____

Контактні телефони (e-mail)

керівника-методиста: _____

_____

Термін проходження практики: з «___» _____ 20__ р.

по «___» _____ 2015 р.

Методичні рекомендації щодо ведення педагогічного щоденника

Щоденник є офіційним документом-звітом про діяльність студентів у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку та контрольним документом, за яким методисти і керівники педагогічної практики можуть простежити перебіг літньої виробничої практики.

Щоденник розрахований на одну зміну.

Всі записи ведуться педагогом-організатором (вихователем) загону (групи) систематично, чітко, охайно, з дотриманням принципів фактологічності, оперативності, достовірності, змістовності, системності та послідовності, використанням психолого-педагогічної термінології, офіційно-ділового та наукового стилю викладу (не можна замінювати терміни побутово-розмовними відповідниками, використовувати фразеологізми, русизми, вигуки, метафори, порівняння, скорочені слова чи слова зменшено-пестливого забарвлення, діалектизми, просторічну лексику тощо).

Контроль за веденням щоденника здійснюється адміністрацією ДЗОВ та методистом, які мають право в будь-який час взяти на перевірку щоденник, вимагати виправлення зауважень щодо його ведення із встановленням терміну цієї роботи.

Розділ I щоденника заповнюється у перші дні організаційного періоду. Сторінки, відведені для щоденних планів та аналізу їх виконання заповнюються педагогом-організатором групи (загону) в кінці робочого дня.

У щоденнику кожен студент-практикант планує роботу в групі (загоні), фіксує спостереження та здійснює аналіз діяльності.

Відсутність щоденника розглядається як порушення навчально-виробничої дисципліни.

Вказівки щодо ведення педагогічного щоденника є обов'язковими для виконання та дотримання.

Щоденно плануючи роботу групи (загону)

доцільно врахувати таке²:

1) всі справи групи (загону) обговорюються на вечірньому зборі («вогнику»), беручи до уваги план-сітку роботи групи (загону) і дитячого закладу оздоровлення та відпочину загалом;

2) при підготовці до групової (загонової) чи загальнотабірної справи варто конкретно планувати дії кожного з вихованців і вихователів;

3) використовувати різноманітні форми проведення колективних справ;

4) обов'язково вказувати назви ігор, пісень, теми екскурсій;

5) враховувати вікові, психологічні особливості дітей, їх інтереси та схильності до певного виду діяльності.

Пам'ятка щодо ведення психолого-педагогічних спостережень

1. У щоденнику відображайте пізнавальну, виховну, суспільно-громадську, організаторську, художньо-естетичну, спортивно-оздоровчу діяльність, яку Ви здійснюєте у процесі літньої виробничої педагогічної практики у ДЗОВ.

---

²Допоміжні матеріали на допомогу студенту-практикант вміщені у додатку К.

2. Фіксуючи психолого-педагогічні рекомендації і результати спостережень за день, не констатуйте всіх фактів і подій, що відбувалися, а намагайтеся обрати найголовніші з них, ті, які Вас схвилювали, втішили, або, навпаки, примусили серйозно задуматися.

3. Намагайтеся вести спостереження відповідно до плану виховної роботи (плану-сітки).

Аналіз робочого дня варто фіксувати щовечора, коли враження ще свіжі і яскраві, за такою схемою:

1. Які виховні цілі та педагогічні завдання були поставлені?
2. Які заходи були проведені упродовж дня у групі (загоні): колективні творчі справи, трудові завдання, екскурсії, рухливі ігри тощо?
3. Які емоційні стани переважали у дітей протягом дня?
4. Як діти ставилися до проведення конкретної справи, як готувалися, наскільки активною була їхня участь (хто був лідером, хто пасивним, які міжособистісні стосунки склалися між дітьми), яке враження залишилося після проведення справи?
5. Чи було досягнуто запланованих цілей та завдань на день?
6. Висновки.

Розділ III («Мої враження від літньої виробничої педагогічної практики») найкраще заповнити у перші дні після завершення зміни в ДЗОВ, коли враження, емоції, власні оцінки пережитих подій є свіжими та яскравими.

Розділ 1.

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДИТЯЧИЙ ЗАКЛАД ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ, ГРУПУ (ЗАГІН)

1.1 . Загальні відомості

1.1.1. Відомості про ДЗОВ:

Назва ДЗОВ: _____
_____

Місце знаходження ДЗОВ (адреса): _____
_____
_____

1.1.2. Відомості про адміністрацію:

Начальник ДЗОВ (директор табору з денним перебуванням): _____
_____

Старший вихователь (заступник директора табору з денним перебуванням): _____
_____

1.1.3. Відомості про групу (загін) і про себе:

Зміна: _____
_____

Посада: _____
_____

Група (загін): _____
_____

Педагог-організатор (вихователь): _____

_____

_____

1.2. Оцінка бази ДЗОВ

1.2.1. Матеріальна база ДЗОВ: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

1.2.2. Методична база ДЗОВ: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

1.2.3. Технічна база ДЗОВ: _____

1.3. Перші враження

1.3.1. Про ДЗОВ: _____

1.3.2. Про адміністрацію:

1.4. Мета і завдання педагогічної діяльності педагога-організатора (вихователя)

1.4.1. Мета і завдання роботи з дітьми

Мета: _____

Завдання: _____

1.6. Загальні відомості про дітей

№ з/п	Прізвище, ім'я по батькові вихованця, дата народження	Домашня адреса, телефон	Відомості про батьків (опікунів) (П.І.П., місце роботи)		Захоплення, уподобання, інтереси дитини	Окремі зауваження (доручення в ДЗОВ, участь у творчих майстернях, секціях)
			Мама	Батько		
1	2	3	4		5	6
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						

1	2	3	4	5	6
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					

1	2	3	4	5	6
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					

1	2	3	4	5	6
24.					
25.					
26.					
27.					
28.					
29.					
30.					
31.					

1	2	3	4	5	6
32.					
33.					
34.					
35.					
36.					
37.					
38.					
39.					
40.					

1.7. Показники фізичного здоров'я дітей

<i>№ з/п</i>	<i>П.І.П. вихованця</i>	<i>Група здоров'я</i>	<i>Примітки лікарів</i>
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			

1	2	3	4
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			

П.І.П. медичного працівника ДЗОВ: _____

дата

підпис

1.8. Інструктаж з техніки безпеки вихованців

<i>№ з/п</i>	<i>Прізвище, ім'я, по батькові вихованця</i>	<i>Техніка безпеки в корпусах і на території ДЗОВ</i>	<i>Техніка безпеки при виїздах та під час екскурсій</i>	<i>Техніка безпеки під час спортивних змагань і купання</i>
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

1	2	3	4	5
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				
40.				

П.І.П. педагога-організатора (вихователя), який проводив інструктаж: _____

дата

підпис

1.9. Інформація про групу (загін)

Назва групи (загону): _____

_____

Вік дітей: _____

_____

_____

Девіз: _____

_____

_____

_____

_____

_____

Речівка: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Пісня:

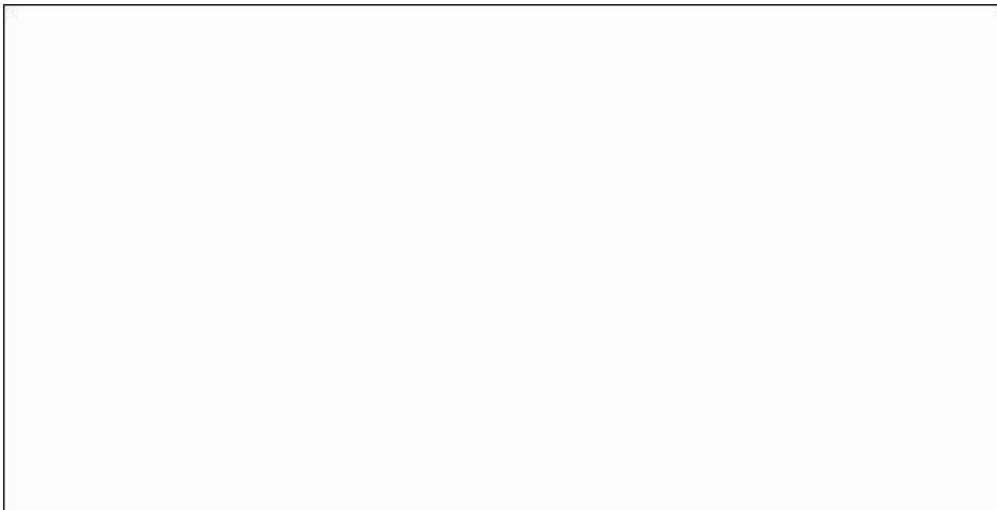

Емблема:

1.11. План-сітка роботи групи (загону)

понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця	субота	неділя

понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця	субота	неділя

понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця	субота	неділя

**Розділ 2. ОСОБИСТИЙ ЩОДЕННИК
ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА (ВИХОВАТЕЛЯ)**

Адаптивно-організаційний період

Мета: _____

Завдання: _____

Короткий план 1 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття дітей тощо*)

Короткий план 3 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття дітей тощо)

Основний період

Мета: _____

Завдання: _____

Короткий план 4 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 5 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня *(групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)*

Короткий план 6 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 7 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)

Короткий план 8 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 9 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 10 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня *(групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)*

Короткий план 11 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня *(групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)*

Короткий план 12 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групово, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 13 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)

Короткий план 14 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 15 дня

Дата	Час	Змістзапланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня *(групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)*

Короткий план 16 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 17 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 18 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо)

Короткий план 19 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Короткий план 20 дня

Дата	Час	Зміст запланованого	
		Перша половина дня	Друга половина дня

Педагогічний аналіз проведеного дня (*групова, колективна та індивідуальна робота, самопочуття вихованців тощо*)

Успіхи групи (загону):
нагороди, заохочення

Таланти групи (загону)

Спортсмени: _____

Драматичні артисти: _____

Співаки: _____

Танцюристи: _____

Митці-художники: _____

Інше: _____

**ГРАФІК НАСТРОЮ
ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА (ВИХОВАТЕЛЯ)**

<i>Дні зміни</i>	<i>Дата</i>	<i>Позначення настрою</i>	<i>Примітки (причини, яскраві враження тощо)</i>
1-й			
2-й			
3-й			
4-й			
5-й			
6-й			
7-й			
8-й			
9-й			
10-й			
11-й			
12-й			
13-й			
14-й			
15-й			
16-й			
17-й			
18-й			
19-й			
20-й			
21-й			

Умовні позначення
група (загін) найкраща(-ий) ☀
мене розчарували ≈
відчуваю задоволення ☺
бажаю змін ◇
відчуваю безвихідь ↓

Найбільша кількість таких умовних позначень:

Список використаних джерел

1. Вольчева Г.А. Вожатий, ти в кадрі, або коротко про головне. Інформаційний посібник для педагогів-організаторів / Г.А.Вольчева. – УДЦ «Молода гвардія», 2012. – 57 с.
2. Джус О.В. Літня виробнича педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: робочий зошит / О.В.Джус. – Івано-Франківськ: НАІР, 2014. – 128 с.
3. Закон України “Про вищу освіту” [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» від 4 вересня 2008 р. №375-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/375-17>
5. Закон України “Про освіту” // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34.
6. Закон України «Про охорону дитинства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
7. Календар знаменних та пам'ятних дат на 2015 рік [Електронний ресурс]. – <http://library.kpi.kharkov.ua/2015%20Kalendar.pdf>
8. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2015 рік / [уклад. О. Шинкаренко; ред. М. Стасюк; відп. за вип. С. Шаган]; Івано-Франківська обласна бібліотека для юнацтва. – Івано-Франківськ, 2014. – 21 С.
9. Конституція України. – К., 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995. – № 6. – С. 3-10.
11. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності // Шлях освіти. – 2000. – № 3. – С. 7 – 13.
12. Концепція естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1992. – № 5. – С. 2 – 9.

13. Концепція позашкільної освіти та виховання // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – № 7. – С. 22-32.

14. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2014/2015 навчальний рік / Упоряд. В.Здановська; Український інститут нормативної інформації. Журн. «Шкільний біблотечно-інформативний центр». – К., 2014. – 44 с.

15. Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2015 рік: [реком. посіб.] / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського; [упоряд. Ніколюк Л. І.; наук. ред. Рогова П.І.; відп. за вип. Пономаренко Л.О.; літ.ред.Петік Ю.В.]– К., 2014. – 257 с.

16. Максимчук В. М. Організація роботи літнього пришкільного табору / В.М. Масимчук // К.: Шк. світ, 2013. – 96 с.

17. Матеріали засідання Координаційної ради Івано-Франківської обласної державної адміністрації з питань відпочинку та оздоровлення дітей (27.04.2015).

5. Положення про позашкільний навчально-виховний заклад // Законодавство України про середню освіту. Бюлетень законодавства і юридичної практики України. – 1999. – № 9. – С. 239-246.

6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>

14. Український дитячий центр «Молода гвардія»: Педагогічний щоденник. – Одеса. – 81 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Витяг із Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (2008 р.)

...Стаття 17. Правила поведінки в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

Порушення вимог внутрішнього розпорядку дитячого закладу оздоровлення та відпочинку тягне за собою негайне відрахування дитини із закладу та відправлення до місця постійного проживання за рахунок батьків або інших законних представників.

Стаття 30. Права та обов'язки дітей, які перебувають у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

1. Діти під час перебування в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку мають право: на захист прав і свобод, визначених Конвенцією ООН про права дитини, на охорону життя, здоров'я і власного майна, повагу до їх гідності, вільне висловлювання власних поглядів і переконань; на кваліфіковану медичну допомогу в разі захворювання або травмування; самостійно обирати види діяльності, дозвілля, участь в освітніх, оздоровчих програмах закладів; здобувати у передбачених законодавством випадках освіту згідно з державними стандартами освіти; отримувати зазначені в путівці послуги з оздоровлення та відпочинку, в тому числі платні; на раціональне харчування; брати участь в управлінні дитячим закладом оздоровлення та відпочинку; звертатися до адміністрації закладу для отримання інформації стосовно побуту, харчування, медичної допомоги, змісту освітніх, оздоровчих програм та програм відпочинку; у разі виникнення конфліктної ситуації вимагати вжиття дієвих заходів, у тому числі заміни вихователя.

2. Діти під час перебування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку зобов'язані виконувати правила внутрішнього розпорядку цих закладів.

Стаття 31. Права та обов'язки батьків або інших законних представників.

1. Батьки або інші законні представники дітей мають право: ознайомитися із статутом дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, правилами перебування дитини у закладі, змістом

освітніх, оздоровчих, медичних програм або програм відпочинку, в яких братиме участь дитина; захищати права та законні інтереси дитини в разі отримання від неї відповідної інформації; звертатися до адміністрації дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, його засновника (власника), органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, утворених ними комісій, та інших робочих органів з питання поліпшення роботи дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

2. Батьки або інші законні представники дітей зобов'язані: забезпечити дитину на час перебування у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку необхідним одягом, взуттям, засобами гігієни; провести з дитиною превентивну роботу щодо запобігання шкідливим звичкам; забезпечити проходження дитиною медичного обстеження; надавати інформацію працівникам дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, особам, які супроводжують дітей, про індивідуальні особливості дитини; відвідувати дитину в закладі та у терміни, визначені у путівці, забрати її із закладу; відшкодувати заподіяні дитячому закладу оздоровлення та відпочинку збитки внаслідок недисциплінованої поведінки дитини; у разі прийняття рішення адміністрацією дитячого закладу оздоровлення та відпочинку про дострокове відправлення дитини до постійного місця проживання за недисциплінованість та у разі неможливості батьків або інших законних представників забрати дитину з дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, відшкодувати витрати, понесені цим закладом, на супроводження дитини до постійного місця проживання.

Стаття 33. Права, обов'язки та відповідальність працівників дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

1. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку в межах покладених на них обов'язків несуть персональну відповідальність відповідно до законодавства за безпеку життя і здоров'я дітей, які оздоровлюються та відпочивають у цьому закладі, за якість та повноту виконання навчальних та виховних програм, які реалізуються в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку.

2. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку мають право на: внесення пропозицій щодо поліпшення оздоровчо-виховного процесу, процесу відпочинку, подання на розгляд керівництва та педагогічної ради пропозицій щодо морального та

матеріального заохочення дітей, застосування стягнень до тих, хто порушує правила внутрішнього розпорядку закладу; вибір форм підвищення кваліфікації, необхідної для продовження трудової діяльності у такому закладі; участь у роботі методичних об'єднань, нарад, зборів, інших органів самоврядування дитячого оздоровчого закладу, у заходах, пов'язаних з організацією оздоровчо-виховної роботи; вибір педагогічно обґрунтованих форм, методів, засобів роботи з дітьми; соціальне та матеріальне заохочення; об'єднання у професійні спілки, участь у громадських організаціях, діяльність яких не заборонена законодавством.

3. Працівники дитячого закладу оздоровлення та відпочинку зобов'язані: педагогічні та медичні – перед початком роботи пройти спеціальну курсову підготовку в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері сім'ї та дітей; при прийнятті на роботу надати документ про проходження обов'язкового медичного огляду, який дає право працювати з дітьми; дотримуватися вимог статуту (положення) дитячого закладу оздоровлення та відпочинку, виконувати правила внутрішнього розпорядку та посадові обов'язки; берегти життя та здоров'я дітей, захищати їх інтереси, пропагувати здоровий спосіб життя; виконувати накази та розпорядження директора закладу.

Особливості колективу педагогів-організаторів

Колектив педагогів-організаторів постійно перебуває під пильною увагою дітей і дає їм первинне уявлення про систему взаємин і спільну діяльність у ДЗОВ. Ця обставина повинна стимулювати членів колективу педагогів-організаторів (вихователів) до самоорганізації, високого рівня самоврядності та постійного самовдосконалення.

Тому варто дотримуватися **правил взаємодії напарників**:

1. Дізнавайтеся один про одного не тільки те, що стосується роботи (скільки змін працювали, з яким віком вихованців, що вміють робити – танцювати, малювати тощо), а й звички, улюблені страви, хобі тощо.

2. Окремою і дуже важливою темою для розмови між напарниками має бути стан здоров'я. Розкажіть один одному про хронічні захворювання, алергії тощо.

3. Визначтеся з обов'язками. Один із напарників вміє танцювати і може підготувати танець з дітьми, а інший закінчив художню школу, тому йому легше буде допомогти дітям оформити загоновий куточок і т.д.

4. Виробіть свої правила спілкування:

- не сперечатися, не з'ясовувати стосунки у присутності дітей;
- не скасовувати і не знецінювати рішення один одного;
- не обговорювати особистість напарника і його вчинки з дітьми і не дозволяти дітям говорити про напарника погано.

5. «Прикривайте» одне одного, попереджуйте про проблеми у групі (загоні).

6. Уникайте сварок і конфліктів між собою.

Для комфортного співжиття і співпраці з колегами-практикантами і співробітниками ДЗОВ варто дотримуватися **законів** і примножувати **традиції педагогічного колективу педагогів-організаторів**:

1) закон "Охоронців": збереження і примноження традицій і законів дитячого оздоровчого закладу;

- 2) закон *"Вожатської честі"*: кожен педагог-організатор має відповідати своїй посаді;
- 3) закон *"Активності"*: все в загоні залежить від педагога-організатора, йому потрібно бути активним творцем, а не пасивним спостерігачем;
- 4) закон *"Від «А» до «Я»"*: якщо педагогу доручили справу, він повинен її виконати до кінця, не перекладаючи на інших;
- 5) закон *"Ввічливості"*: бути коректним з людиною, яке б ставлення не було до неї;
- 6) закон *"Захищеної спини"*: педагог не має говорити за спиною у людини те, що не може сказати їй в обличчя;
- 7) закон *"Хлопчика-Помагая"*: педагог-організатор ніколи не має відмовляти у допомозі, адже прийде час і йому також знадобиться допомога;
- 8) закон *"Тут і тепер"*: вчинок людини, в жодному разі не сама людина, обговорюється один раз;
- 9) закон *"Відповідальності"*: педагог-організатор відповідає за свої вчинки і результати своїх дій, за тих, кого веде за собою, за доручену йому справу та її бездоганне виконання.

Категорії вихованців дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та особливості роботи з ними

У дитячих оздоровчих закладах відпочивають діти, які потребують особливої уваги та підтримки з боку держави. Серед них:

- діти-сироти,
- діти позбавлені батьківського піклування,
- діти-інваліди,
- діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф,
- діти внутрішньо переміщених осіб,
- діти із сімей загиблих та постраждалих учасників масових акцій громадського протесту на Майдані Незалежності,
- діти, батьки яких загинули, постраждали або беруть безпосередню участь в антитерористичній операції,
- діти з багатодітних і малозабезпечених сімей,
- діти, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків,
- діти, які перебувають на диспансерному обліку,
- талановиті та обдаровані діти,
- дитячі творчі колективи та спортивні команди.

Кожна з цих категорій потребує індивідуального підходу і вирішення можливих проблем. Зупинимося на особливостях роботи з ними та варіантах співпраці.

1. Діти з багатодітних та асоціальних сімей, які не з екранів телебачення знають, що таке соціальні проблеми, жорстокість, насильство. Якщо у групі (загоні) є такі діти, то можливі крадіжки, потрібно звертати на це увагу.

Можливий варіант співпраці: не «заганяти дитину в кут», провести довірливу розмову, дати дитині можливість змінити поведінку.

2. Діти, які зазнали жорстокого поводження. У таких дітей можливі агресивні реакції, впертість, пригніченість. Необхідно дати зрозуміти такій дитині, що вона у безпечному середовищі, надати їй можливість проявити ініціативу та розкрити власний потенціал.

Можливий варіант співпраці: довірливе та доброзичливе ставлення забезпечить душевний спокій дитини.

3. Діти з сімей, де легковажно ставляться до сексуальних стосунків. Серед таких дітей можливі неадекватні прояви дитячої сексуальності.

Можливий варіант співпраці: з такими дітьми потрібно говорити про естетику стосунків, духовні аспекти спілкування людей. Необхідно пояснювати таким дітям ситуацію так: існують різні рівні спілкування, серед яких є офіційний рівень, дружба, кохання. Кожний рівень вимагає готовності, певного віку та рівня відповідальності.

4. Діти-сироти, вихованці шкіл інтернатів: у даного контингенту дітей через існуючу систему матеріального забезпечення інтернатів може виникати споживацьке ставлення і вони можуть вимагати для себе надмірної уваги, матеріальних цінностей тощо.

Можливий варіант співпраці: уникати ситуацій, коли всіх дітей приводять щось купити, відноситися до всіх дітей однаково, не виділяючи окремих.

5. Діти з несформованими навичками вирішення життєвих ситуацій. Такі діти можуть недбало ставитися до власного вигляду, до виконання обов'язків і доручень, неадекватно реагувати на зауваження.

Можливий варіант співпраці: в індивідуальній розмові делікатно звертати увагу дитини на необхідність виправити ситуацію.

6. Діти з неадекватною самооцінкою можуть поводити себе занадто впевнено, не помічати власних помилок, агресивно реагувати на критику або взагалі будуть відмовлятися будь-що робити пояснюючи тим, що вони цього не вміють робити, що у них нічого не виходить.

Можливий варіант співпраці: потрібно аргументовано і спокійно запропонувати дитині проявити себе у тій сфері, де вона зможе реалізувати себе, залучати дитину спочатку до групової діяльності, а потім – до самотійної.

7. «Замкнуті» діти – це сигнал тривоги. Можливо у таких дітей виник внутрішній конфлікт, чи прихований конфлікт з іншими дітьми, або наявні проблеми зі здоров'ям, про які вони не хочуть говорити, причин може бути безліч.

Можливий варіант співпраці: необхідно провести довірливу бесіду, розпитати інших дітей про ситуацію, яка склалася, дати такій дитині якесь важливе доручення і, за потреби, звернутися за порадою до психолога.

8. Діти з кризою підліткового віку зазвичай мають зарано сформований світогляд, своєрідні погляди на життя, що продиктовані важким пережитим досвідом.

Можливий варіант співпраці: варто у співпраці з ними використовувати такі методи, як переконання, бесіда, індивідуальна розмова.

9. Діти з низьким рівнем довіри до дорослих будуть тримати емоційну дистанцію, не йти на контакт з педагогом-організатором, через неприємний попередній досвід спілкування з дорослими.

Можливий варіант співпраці: переконайте дитину, що у світі значно більше добрих та порядних людей і все залежить насамперед від її поведінки. Спробуйте створити умови, в яких дитина почуватиме себе безпечно. Не намагайтеся відразу скорочувати дистанцію, на це потрібен час.

10. Діти із завищеною потребою в увазі. Причиною цього, зазвичай, є брак уваги до особистості дитини, переконання, що вона нікому не потрібна. Такі відчуття породжують неадекватну поведінку, яка відрізняється від загальноприйнятої.

Можливий варіант співпраці: не дозволяйте дитині забирати більше Вашого часу, ніж Ви зможете їй приділити.

Варто також пам'ятати, що вихованці інтернатів та діти з асоціальних сімей швидко емоційно «прив'язуються» до дорослих. Необхідно уникати надмірного зближення, адже під час розлуки дитина буде переживати кризу, що негативно позначиться на її психічному здоров'ї.

11. Діти із сімей загиблих та постраждалих учасників масових акцій громадського протесту на Майдані Незалежності; діти, батьки яких загинули, постраждали або беруть безпосередню участь в антитерористичній операції; діти внутрішньо переміщених осіб можуть бути у стані пригніченості, роздратованості, похмурості, безпорадності, безнадії, відчаю, страхів, нездатності відчувати радість, любов, творчий підйом, проявляти виразну внутрішньою конфліктністю щодо цінностей та ідеалів, головних уявлень про себе, світ, інших людей.

Запахи, музика, звуки, події – будь-що може нагадати їм про травматичні ситуації.

Можливий варіант співпраці: допомогти переосмислити травми, сформуванати новий погляд на подальше життя, нові цілі, цінності і сенс шляхом максимального залучення до усіх видів діяльності в ДЗОВ; створення безпечного простору, розвиток довіри (мінімізування сформованих стереотипів щодо переслідування за ознакою національної приналежності, віросповідання, мови тощо); толерантної атмосфери співжиття вихованців у групі (загоні), віри в перемогу України, постійному наголошенні про немарність зусиль тих, хто вже не повернеться додому, усвідомлення заслуги кожного з представників громадянського суспільства, який долучається до виборення національних прав і свобод навіть щоденною, буденною працею.

Особливості виховної роботи на різних етапах зміни

Зміна у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку умовно поділяється на три періоди: адаптивно-організаційний, основний і заключний. Кожен із них має свої мету і завдання, а також систему виховних справ, спрямованих на їх досягнення.

Адаптивно-організаційний період

(перші 3 дні – від заїзду до організаційного оформлення групи (загону) та відкриття зміни)

Адаптивно-організаційний період – це період первинного згуртування дитячого колективу.

Мета – сприяти згуртуванню колективу, інтенсивному процесу адаптації дітей в умовах ДЗОВ.

Завдання:

1) *виховні* – домогтися прийняття більшістю членів групи (загону) єдиних норм життя і стосунків у колективі, що формується;

2) *пізнавальні* – створити умови для задоволення потреб дітей в інформації про ДЗОВ та основні правила поведінки в ньому;

3) *організаційні:*

– організувати роботу щодо дотримання кожним членом колективу правил поведінки в ДЗОВ, групі (загоні) та режиму дня загалом;

– навчити дітей самостійно вставати вранці, ходити на зарядку, прибирати в кімнаті, дотримуватися чистоти й порядку на загонівій території ДЗОВ;

– організувати різноманітну безперервну колективну діяльність і спілкування для знайомства дітей один з одним, педагогом-організатором (вихователем) для визначення норм життя і стосунків у колективі;

– організувати діяльність і спілкування для визначення свого місця кожним вихованцем у майбутньому колективі, своєї ролі у сфері ділових і дружніх стосунків;

– виявити актив загону, який допоможе педагогу-організатору (вихователю) в подальшій роботі.

З метою успішного вирішення цих завдань можна використовувати такі організаційні форми виховної роботи:

- випуск газети «Здрастуй, літо!»;
- проведення ігор «Запам'ятай ім'я», «Телеграма», «Давайте познайомимося» тощо;
- трудова діяльність: складання графіка чергувань у кімнатах, призначення відповідальних за виконання різних трудових справ у групі (загоні) і т. д.;
- художньо-творча діяльність (концерт, вечір знайомств тощо);
- спортивно-оздоровча діяльність (зарядка, спортивні ігри тощо).

Позиція педагога-організатора (вихователя) в адаптивно-організаційному періоді – одноосібна, вимоги педагогів до вихованців висловлюються у формі, що не допускає заперечень.

Ведення документації студентом-практикантом – оформлення І розділу щоденника практики:

- загальні відомості про оздоровчо-освітній установу, його структуру, основні напрями діяльності, педагогічні кадри, їх функціональні обов'язки;
- список вихованців групи (загону) з такими відомостями: П.І.П., рік народження, відомості про батьків, про освітню установу, в якому навчається, інтереси, захворювання, проблеми дитини;
- план роботи групи (загону) на зміну.

Показники успішної діяльності педагога-організатора (вихователя): до кінця зазначеного періоду у вихованців повинна скластися думка: ми – найкращі, мої вихователі – найкращі, мені буде цікаво і в подальшому.

Основний період

Мета – створити необхідні умови для саморегуляції та самореалізації кожного члена групи (загону), згуртувати колектив.

Завдання:

- 1) *виховні* – створити передумови для закріплення потреби брати участь у колективній діяльності; піклуватися про згуртування дитячого колективу.
- 2) *пізнавальні* – сприяти розширенню світогляду дітей, розвитку у них допитливості.

3) *організаційні* – забезпечити активну позицію кожної дитини як організатора й активного учасника діяльності.

Увага педагога має бути зосереджена на «головній справі» групи (загону) та сприянню активній участі колективу у спільних заходах ДЗОВ.

Види і форми виховної роботи у цьому періоді – різноманітні колективні творчі справи: конкурси, ігри, інтелектуальні та спортивні естафети, КВК тощо.

Позиція педагога-організатора (вихователя) – координатор, організатор діяльності вихованців, вимоги до особистості висувуються через актив колективу, який його підтримує.

Ведення документації студентом-практикантом – оформлення щоденника практики :

– перелік гуртків наявних у ДЗОВ із аналізом ефективності гурткової роботи для членів свого колективу;

– форми демонстрації дитячих здобутків (ігрові програми, конкурси, турніри, трудові акції тощо);

– конспект виховного заходу з аналізом проведення, оцінкою та підписом старшого педагога-організатора (вихователя).

Показники успішної діяльності педагога-організатора (вихователя): до кінця основного періоду діти починають жити за традиціями своєї групи (загону) та ДЗОВ загалом (активна участь у спільних заходах, іграх, конкурсах тощо).

Підсумковий період

(останні 2-3 дні перед від'їздом)

Мета – налаштування вихованців на приємні спогади в майбутньому про своє життя в ДЗОВ.

Завдання:

1) уможливити кожному усвідомити себе частиною свого колективу (свої можливості, свої життєві позиції);

2) розкрити (наскільки це можливо) перспективу подальшого життя вихованця, тобто допомогти йому визначити подальший самостійний життєвий вибір відповідно до прийнятих у суспільстві норм, загальнонаціональних ідеалів та індивідуальних особливостей, потреб та інтересів.

Види і форми виховної роботи:

– творчі прем'єри та звіти груп (загонів);

– прощальні вогнища;

- справи на виявлення рівня знань, умінь і навичок, набутих у ДЗОВ;
- підведення підсумків роботи в гуртках;
- підсумкові збори та нагородження вихованців.

Позиція педагога-організатора (вихователя) у підсумковому періоді: він – старший друг, якому можна довіряти таємниці, з яким можна порадитися (зокрема з діагностики та розробки індивідуальної програми саморозвитку) і т.д. Його позиція – «диригент», що створює теплу, дружню атмосферу з відтінком легкого смутку, пов'язаного з розставанням .

Ведення документації студентом-практикантом – оформлення щоденника практики :

- перелік недостатньо сформованих у дітей соціальних умінь і навичок, що ускладнюють оволодіння ними соціальною роллю «член колективу»;
- особисті враження від закриття зміни.

Показники успішної діяльності педагога-організатора (вихователя): створена атмосфера дружнього прощання («плачуть – значить зміна була вдалою»), організовано колективне обговорення з підведення підсумків усіх проведених справ.

Орієнтовна схема сценарію (конспекта) виховного заходу

Титульний аркуш

– Установа: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», назва дитячого закладу оздоровлення та відпочинку.

– Форма проведення заходу (бесіда, конкурс, інформаційна година тощо).

– Тема заходу.

– Прізвище, ім'я, по батькові студента.

– Курс, група, інститут (факультет).

Зміст сценарію

– Мета.

– Завдання (виховні, розвивальні, освітні, оздоровчі).

– Вік вихованців, група (загін).

– Учасники заходу (адміністрація ДЗОВ, педагог-організатор, вихователь, гості, члени групи (загону) та ін.).

– Тривалість.

– Місце проведення.

– Обладнання та оформлення (плакати, виставка книг, мультимедійний супровід тощо).

– Підготовчий етап (обговорення теми і форми проведення заходу з активом групи (загону), формування творчого активу з підготовки заходу, індивідуальна робота з вихованцями щодо підбору матеріалу тощо).

– Хід заходу.

– Підведення підсумків (висновки, ухвали, рекомендації та ін.).

– Список першоджерел, використаних при підготовці заходу.

Самоаналіз виховного заходу

1. Загальні відомості.

Дата проведення.

Мета заходу. На вирішення яких виховних завдань він спрямований?

Форма роботи. Чи є вона складовою системи виховної роботи даної групи (загону) чи є епізодичним заходом?

Психолого-педагогічне обґрунтування змісту і форми даного заходу: відповідність загальним завданням виховання, рівню розвитку дитячого колективу, віковим особливостям вихованців тощо.

2. Аналіз підготовки сценарію.

Хто був ініціатором проведення даного заходу?

Як він готувався: наскільки забезпечувалася активна позиція вихованців, у чому виявилася їх самостійність та ініціатива?

Чи вдалося у підготовчий період викликати у вихованців розуміння необхідності, значущості майбутньої роботи, сформувати емоційне ставлення до неї?

3. Хід заходу.

Актуальність теми, своєчасність проведення заходу.

Морально-естетична спрямованість змісту.

Різноманітність видів діяльності (пізнавальна, трудова, ігрова, художня, спортивна, туристична, суспільно-корисна і т.д.), до яких залучалися вихованці у процесі підготовки та проведення заходу.

Емоційні стани, що виникали у процесі заходу, їх адекватність виховним цілям і завданням.

Характер взаємин ("вихователь – вихованець», «вихованець – вихованець» тощо), які склалися під час підготовки та проведення заходу.

4. Загальна оцінка.

Які новоутворення особистості можливі під впливом даного заходу (що виховуємо, формуємо)?

Наскільки вдалося досягти поставлених цілей?

Причини успіхів, невдач, помилок.

Висновки, пропозиції.

Орієнтовна схема звіту студента-практиканта про проходження літньої виробничої педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку

**1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
ПРО МІСЦЕ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

1.1. Короткі відомості про ДЗОВ: назва та адреса ДЗОВ; діяльнісна спрямованість; характеристика матеріальної бази (стан спальних корпусів, їдальні, актового залу, інших приміщень); характеристика прилеглої місцевості; тривалість зміни, кількість змін за літній період.

1.2. Склад дітей у ДЗОВ: загальна чисельність дітей, їх кількість за віковими та статевими групами; кількість загонів і їх діяльнісна спрямованість, спеціалізація.

1.3. Педагогічний склад: кількість педагогів (із них – педагогів-організаторів, вихователів, керівників гуртків і т. п.); віковий склад педагогічного колективу; структура педагогічного управління.

1.4. Тривалість Вашої роботи у ДЗОВ, календарні терміни, штатна посада, житлово-побутові умови, коротка характеристика педагога-напарника.

2. ВІДОМОСТІ ПРО ГРУПУ (ЗАГІН)

2.1 . Склад групи (загону): загальна кількість вихованців (із них – хлопчиків і дівчаток), їх середній вік; наявність членів тієї чи іншої дитячої організації; соціальна характеристика складу, загальний культурний рівень вихованців.

2.2. Управління загonom: принципи управління; структура групи (загону) та органів самоврядування; якими методами здійснювалося педагогічне керівництво групою (загonom).

2.3. Міжособистісна структура загону: загальна характеристика міжособистісної структури; наявність лідерів і їх коротка характеристика; наявність малих контактних груп та їх спрямованість; взаємини в малих групах і динаміка їх розвитку .

2.4. Процеси творення колективу: динаміка розвитку групи (загону), її емоційний стан протягом зміни; характеристика спільної діяльності та групової активності; співпереживання з приводу успіхів і невдач колективу; прояв критики і самокритики.

2.5. Конфліктні ситуації в групі (загоні): причини виникнення; шляхи вирішення конфліктів; опис та аналіз найбільш складних педагогічних ситуацій.

3. ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1. Взаємостосунки у педагогічному колективі: позиція адміністрації щодо педагогів; стосунки з іншими педагогами; традиції виховної роботи в ДЗОВ; надання студентові методичної та практичної допомоги з боку адміністрації й інших педагогів.

3.2. Організаторський компонент: планування оздоровчо-виховної роботи у групі (загоні); організація контролю і корекції педагогічного процесу; забезпечення виконання дітьми дисциплінарних і санітарно-гігієнічних вимог; дотримання безпеки дітей; тривалість взаємодії педагога-організатора (вихователя) з дітьми упродовж доби.

3.3. Організація діяльності вихованців: форми організації спільної та індивідуальної діяльності дітей; оцінка плану групи (загону) на зміну і режиму дня; які заходи пройшли вдало, що не вдалося і чому; які заходи викликали інтерес у дітей.

3.4. Взаємостосунки з вихованцями: наявність контакту з дітьми, їх керованість і сприйнятливність до педагогічних впливів; найефективніші форми роботи; чинники стимулювання активності дітей; наявність неформальних стосунків із дітьми, на чому вони базувалися; ставлення дітей до педагога-організатора (вихователя).

4. САМООЦІНКА ГОТОВНОСТІ ДО ПРАКТИКИ

4.1. Оцінка навчальних курсів «Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах» (Педагогічний інститут), «Методика виховної роботи» (Інститут природничих наук): корисність курсів; умови забезпечення їхньої ефективності; оцінка власної готовності до літньої педагогічної практики; наскільки на практиці використовувалися знання та вміння, набуті у процесі вивчення зазначених навчальних дисциплін.

4.2. Чи справдилися Ваші надії й очікування щодо літньої виробничої педагогічної практики; чи отримали Ви задоволення від

цього виду педагогічної діяльності; які професійно-педагогічні знання, уміння та навички Ви набули в період проходження практики; чи хотіли б Ви наступного року продовжити роботу в ДЗОВ; оцініть необхідність і доцільність літньої виробничої педагогічної практики.

4.3. Які найбільш суттєві труднощі виникали в період роботи в ДЗОВ; пропозиції щодо вдосконалення літньої виробничої педагогічної практики і підготовки до неї студентів.

**Критерії 100-бальної оцінки результатів
літньої виробничої педагогічної практики**

1. Своєчасність здачі студентом звітної документації (5 балів).
2. Якість написання звіту (10 балів).
3. Ведення щоденника (10 балів).
4. Два зразкових сценарії заходів (10 балів).
5. Виставка матеріалів практики (дитячих робіт, фото тощо) на заліку (звітній конференції) за результатами проходження літньої виробничої педагогічної практики в ДЗОВ (10 балів).
6. Виступ на звітній конференції за результатами проходження літньої виробничої педагогічної практики в ДЗОВ (15 балів).
7. Презентація відеозвіту на підсумковій конференції за результатами проходження літньої виробничої педагогічної практики в ДЗОВ (10 балів).

Додаткові бали

Наявність особистих відзнак (грамот, дипломів, сертифікатів, подяк від керівництва ДЗОВ), статей у періодичних виданнях (10 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Професійна діяльність у ДЗОВ та самостійна теоретична робота			Захист-презентація практики в ДЗОВ	Сума
характеристика на студента-практиканта керівника ДЗОВ – 30	Належне оформлення звітної документації – 35		35	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для літньої виробничої педагогічної практики
90 – 100	A	«відмінно»
80 – 89	B	«добре»
70 – 79	C	
60 – 69	D	«задовільно»
50 – 59	E	
26 – 49	FX	«незадовільно» з можливістю повторного складання
0-25	F	«незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

96-100 балів

Звітна та планована документація носить яскраво виражений творчий характер. Студент-практикант:

– володіє практичними навичками виховання різного ступеня складності в нетрадиційній ситуації, вміє творчо застосовувати методику впливу на особистість вихованців, дитячий колектив;

– володіє організаційно-координуючими, конструктивними, комунікативними, аналітико-прогностичними вміннями;

– вміє планувати виховну роботу в групі (загоні), залучати вихованців до різних видів продуктивної творчої діяльності, використовує активні та інтерактивні методи і форми виховної роботи, формує у вихованців моральні норми поведінки, громадянську позицію;

– проявляє цілеспрямованість, відповідальність, громадянську активність, творчо ставиться до виконання завдань;

– використовує педагогічно доцільні форми і методи організації виховної роботи, виявляє здатність впливати на почуття, переконання і поведінку вихованців, володіє методикою діагностики

сформованості дитячого колективу – групи (загону), навичками індивідуального підходу до особистості вихованців;

– систематично використовує нові методики у виховній роботі, охоче проводить виховну роботу поза планом практики, здійснює її самоаналіз, живе життям групи (загону), удосконалює колективні стосунки між вихованцями, самостійно оцінює ситуацію і демонструє навички правильного рішення, що не потребує контролю з боку вихователя або адміністрації ДЗОВ;

– володіє педагогічним тактом, ерудицією, культурою мови, об'єктивно оцінює власну працю, виявляє високу громадянську позицію і моральні якості, розвинені естетичні погляди, активно включається в будь-яку роботу з підготовки та проведення виховних заходів;

– користується авторитетом і симпатією з боку вихованців, педагогічного персоналу ДЗОВ;

– здійснює конструктивну взаємодію з педагогами, батьками, дітьми та підлітками з урахуванням специфіки виховного процесу ДЗОВ;

– здатний до артистичного перевтілення;

– готовий реалізувати ідеали педагогічної діяльності.

90-95 балів

Звітна та планована документація носить творчий характер.

Студент-практикант:

– вільно оперує практичними навичками виховання різного ступеня складності в нетрадиційній ситуації, вміє творчо застосовувати методику впливу на вихованців, дитячий колектив;

– володіє організаційно-координуючими, конструктивними, комунікативними, аналітико-прогностичними вміннями;

– вміє планувати виховну роботу, залучати вихованців до різних видів діяльності, використовує активні методи і форми виховної роботи, формує у вихованців моральні норми поведінки, громадянську позицію;

– педагогічно доцільно використовує форми і методи організації виховної роботи у групі (загоні), вміє залучити дітей і підлітків до активної творчої діяльності, впливати на почуття, переконання і поведінку вихованців, володіє методикою діагностики

сформованості дитячого колективу, навичками індивідуального підходу до особистості вихованців групи (загону);

- систематично використовує нові методики у виховній роботі, володіє педагогічним тактом, ерудицією, культурою мови, об'єктивно оцінює свою працю, виявляє високу громадянську позицію і моральні якості, розвинені естетичні погляди, активно включається в будь-яку роботу з підготовки та проведення виховних заходів;

- користується авторитетом і симпатією з боку вихованців, педагогічного персоналу ДЗОВ;

- захоплений педагогічною діяльністю.

80-89 балів

Звітна та планована документація характеризується високим рівнем виконання. Студент-практикант:

- володіє основами організаційно-координуючих, конструктивних, комунікативних, аналітико-прогностичних умінь;

- уміє планувати виховну роботу, залучати вихованців до різних видів діяльності, використовує активні та інтерактивні методи і форми виховної роботи, формує у вихованців моральні норми поведінки, громадянську позицію;

- володіє основами діагностики сформованості дитячого колективу,

- прагне до прояву творчості у виховній роботі, самокритичності в оцінці своєї праці;

- демонструє вміння вибрати правильні методи виховного впливу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців, використовує у своїй роботі передовий досвід виховної роботи;

- проявляє достатній ступінь мобільності, здатність до створення ситуації успіху;

- грамотно організовує взаємодію, звертає увагу на культуру спілкування;

- самостійно усуває несуттєві помилки в роботі;

- має сформовану сукупність домінуючих мотивів педагогічної діяльності, стійку професійну спрямованість.

75-79 балів

Для звітної і планованої документації характерна висока ступінь самостійності, однак допущені деякі помилки у виконанні.
Студент-практикант:

- володіє основами організаційно-координуючих, конструктивних, комунікативних, аналітико-прогностичних умінь;
- уміє планувати виховну роботу, залучати вихованців до різних видів діяльності, використовує активні та інтерактивні методи і форми виховної роботи, формує у вихованців моральні норми поведінки, громадянську позицію;
- володіє основами діагностики сформованості дитячого колективу;
- прагне до прояву творчості у виховній роботі, відчуває певні труднощі в самокритичній оцінці своєї праці;
- відчуває труднощі в організації взаємодії з вихованцями та педагогічним персоналом;
- проявляє самостійність у вирішенні стандартних педагогічних ситуацій;

Мотиви студента-практиканта щодо здійснення педагогічної діяльності перетворюються у внутрішні стимулюючі сили і стають потребою.

70-75 балів

Звітна та планована документація відповідає висунутим вимогам, при її складанні має місце прагнення до самостійності.
Студент-практикант:

- володіє основами організаційно-координуючих, конструктивних, комунікативних, аналітико-прогностичних умінь;
- вміє планувати виховну роботу, застосовує з несуттєвими помилками методи впливу на вихованців з урахуванням віку та специфіки виховного процесу ДЗОВ, уміє спілкуватися з вихованцями, проявляє ситуативне прагнення до застосування творчості в роботі, долає труднощі у виконанні завдань педагогічної практики;
- під час організації різних видів діяльності володіє увагою дітей, вміє зацікавити і захопити їх продуктивною творчою діяльністю;

- відчуває певні труднощі у вирішенні нестандартних ситуацій;
- у подальшій роботі не завжди враховує отриманий результат;
- у процесі самоаналізу виокремлює деякі помилки, проте відчуває труднощі у здійсненні системного самоаналізу;
- виявляє прагнення до виправлення помилок.

60-69 балів

Звітна та планована документація відповідає висунутим вимогам, проте носить схематичний характер. Студент-практикант:

- частково використовує організаційні, комунікативні та аналітико-прогностичні вміння, проявляє волюві зусилля у набутті практичних навичок, орієнтується у формах і методах виховного впливу, знає індивідуальні та вікові особливості розвитку особистості вихованців, але відчуває труднощі у виборі методики виховного впливу на практиці, в його діяльності наявні помилки у плануванні, підготовці та проведенні виховних заходів;
- віддає перевагу авторитарному стилю спілкування з дітьми, уникає прямого включення в дитячу діяльність;
- виявляє прагнення до реалізації запланованих цілей;
- під час аналізу роботи самостійно виокремлює типові помилки колег;
- відчуває труднощі в самоаналізі своєї роботи;
- виявляє інтерес та ініціативу в педагогічній роботі.

50-59 бали

У звітній і планованій документації допущені деякі помилки. Студент-практикант:

- частково використовує організаційні та комунікативні вміння, не володіє аналітико-прогностичними вмінням, виправляє помилки під час аналізу поточної роботи, не вміє ставити виховні цілі та завдання, у його роботі наявні труднощі у керівництві та аналізі виховної роботи дитячого колективу, проведенні виховних заходів;
- організовує різні види діяльності з урахуванням особливостей дітей даного віку та специфіки організації виховного процесу в ДЗОВ;
- виявляє прагнення до здійснення індивідуального підходу;

- за допомогою вихователів та адміністрації ДЗОВ виокремлює типові помилки в роботі;
- недостатньо самокритичний;
- має намір отримати педагогічну професію, професійні інтереси й уподобання набувають стійкості, однак інтенсивність їх прояву низька;
- потребує методичної допомоги та усвідомлює це.

30-49 бали (незараховано)

Звітна та планована документація відповідає формальним вимогам, носить репродуктивний характер. Студент-практикант:

- під час організації різних видів діяльності не враховує вікових та індивідуальних особливостей дітей, специфіку організації виховного процесу в ДЗОВ;
- використовує в основному авторитарні установки;
- не може здійснити аналіз своєї педагогічної діяльності, не виокремлює типові помилки;
- виявляє низьку активність, не вміє планувати і аналізувати виховну роботу в групі (загоні), відчуває потребу в постійній методичній та організаційній допомозі з боку адміністрації ДЗОВ;
- частково виконує роботу практиканта;
- проявляє ситуативне прагнення до подолання труднощів, прояву відповідальності і самокритичності, низький рівень і нестійкість інтересу до професійної діяльності.

26-29 балів (незараховано)

Звітна та планована документація не відповідає основним методичним вимогам за формою і змістом. Студент-практикант:

- не зацікавлений в успішності виховання та розвитку дітей і підлітків в умовах ДЗОВ;
- не володіє методиками керівництва різними видами діяльності вихованців з урахуванням специфіки ДЗОВ;
- аналіз власної роботи здійснює на рівні репродуктивного опису;
- ситуативно проявляє активність;
- не відчуває потреби методичної допомоги;

– має низький рівень мотивації в отриманні педагогічної професії.

0-25 балів (незараховано)

Відсутня звітна документація.

У студента-практиканта:

– організація життєдіяльності дітей та здійснення педагогічної діяльності в ДЗОВ на рівні побутових уявлень;

– відсутні вольові зусилля до виконання провідних завдань практики, здатність застосовувати педагогічні знання, уміння та навички під час організації виховної роботи з дітьми; студент не проявляє організаторських здібностей, не вміє планувати виховну роботу групи (загону);

– не виконано більшість із запланованої практикантом роботи;

– недбале ставлення до обов'язків практиканта;

– відсутні професійно значущі якості особистості, необхідні педагогічні компетенції;

– відсутні уміння правильно реагувати на репліки, емоції, зауваження, побажання з боку колег та адміністрації ДЗОВ.

НА ДОПОМОГУ СТУДЕНТУ-ПРАКТИКАНТУ

Додаток К 1

Кодекс законів

дитячого закладу оздоровлення та відпочинку для вихованців

1. *Закон території* – самовільно залишати територію ДЗОВ, групи (загону) – означає викликати хвилювання у дорослих, які несуть за Тебе відповідальність, імовірність потрапити в небезпечну чи неприємну ситуацію.
2. *Закон точного часу (пунктуальності)* – намагайся завжди і скрізь бути вчасно, без запізнень. Цінуй свій і чужий час.
3. *Закон ввічливої поведінки* – ніщо не коштує так дешево і не цінується так дорого, як ввічливість.
4. *Закон посмішки* – будь доброзичливим до всіх, частіше посміхайся. Гарний настрій – запорука здоров'я і успіху.
5. *Закон рівності* – у таборі всі мають рівні права й обов'язки. Немає гарних і поганих людей, добрих і злих. Кожна людина має свій набір різноманітних індивідуальних якостей, вона така, яка є, і має право на повагу так само, як і Ти.
6. *Закон шкідливих звичок* – дитинство й оздоровлення несумісні зі шкідливими звичками.
7. *Закон моря (річки, озера)* – самостійне відвідування моря (річки, озера), небезпечні ігри і заняття на воді можуть мати погані наслідки, небезпечні для життя і здоров'я.
8. *Закон інформації* – педагог-організатор (вихователь) завжди має бути поінформований про місце перебування і заняття довірених йому дітей.
9. *Закон любові і добра* – кожна жива істота, особливо людина, має потребу в любові та доброзичливому до неї ставленні.
10. *Закон волі* – дитина має право в ДЗОВ брати активну участь у його діяльності, органах дитячого самоврядування, виборі занять, кола спілкування – в усьому, що не суперечить законам і правилам внутрішнього розпорядку табору.

11. *Закон взаємності* – стався до інших так, як Ти би хотів, щоб інші ставилися до Тебе.

12. *Закон відповідності* – що “посіє” людина в житті – те, відповідно, й пожне, тільки набагато більше.

13. *Закон відповідальності* – Ти завжди відповідальний за свої вчинки, тому роби так, щоб не було соромно. Пам’ятай, що дорослі теж несуть відповідальність за Твоє життя, здоров’я і вчинки. Нерозумна поведінка часто призводить до конфліктів і проблем. Намагайся уникати цього.

14. *Закон “міста”* – ми живемо серед людей у співтоваристві, що має свої правила і закони. Порушення цих законів створює проблеми і спричиняє конфлікти. Поважай закони свого “міста” і дотримуйся їх.

15. *Закон прощення* – умій прощати і будеш прощений сам.

16. *Закон такту* – май в усьому – словах, діях, вчинках – почуття міри.

17. *Закон успіху і позитивного мислення* – позитивне (оптимістичне) мислення і світосприйняття неминуче приведе до успіху в будь-якій діяльності. Прагни до успіху! Будь успішний!

18. *Закон “Дорослі і діти”* – дорослі і діти мають у ДЗОВ визначені права й обов’язки. Дійте в межах компетенції.

Поради педагогам-організаторам (вихователям)

Пам'ятайте завжди:

1. Діти нічого не повинні... А Ви маєте перед ними обов'язки на підставі Вашої заяви про прийом на роботу і добровільного покладання на себе зобов'язань.

2. Ви приїхали в ДЗОВ, щоб забезпечити дітям приємний і корисний відпочинок, а діти – не для того, щоб забезпечити Вам місце роботи.

3. Нічого не вимагайте категорично – переконуйте в розумності, раціональності, необхідності. Вимагайте м'яко, але чітко.

4. Головне у будь-якій справі – зберегти життя і здоров'я дитини, а потім – творча й особистісна реалізація.

5. Намагайтеся все вирішувати по-доброму, спокійно, без погроз. Спочатку використовуйте внутрішні ресурси, а вже потім переходьте до “важкої артилерії”, кардинальніших мір, поступово набираючи оберти для отримання потрібного результату.

6. Не забувайте про те, що Ви зараз для дітей – дуже значуща людина... Ви – мати, батько, брат, сестра, священник, товариш, помічник, учитель, порадник, суддя...

Правильно відчутти, зрозуміти, чого від Вас очікують, відповідно реагувати – запорука успіху в спілкуванні й роботі.

7. Послугуйтеся позитивним досвідом спілкування і роботи з дітьми. Не повторюйте ні своїх, ні чужих помилок, та й інших застерігайте.

8. Не бійтеся визнавати свої помилки перед дітьми. Це зміцнить Ваш авторитет.

9. Більше розмовляйте з дітьми, розмірковуюйте про почуте, аналізуйте, умійте зберегти секрети, не кваптеся давати оцінки і поради. З трепетом ставтеся до моменту довіри – це важливо.

10. Показуйте на особистому прикладі модель правильної поведінки і спілкування.

11. Використовуйте у спілкуванні з дітьми гумор (не плутати із сатирою чи сарказмом).

12. Можна, за потреби, попросити про допомогу більш досвідчених педагогів, людей, яким Ви довіряєте, або скористатися їх порадою. Але варто пам'ятати: якщо ситуацію потрібно розв'язувати Вам – значить цей досвід потрібний саме Вам.

І ще трішки добрих порад:

- Якщо діти разом з Вами працюють, бавляться, співають, сміються, Ви – переможець.
- Ніколи не робіть у приміщенні того, що можна зробити на вулиці.
- Знайте: нудне життя дітей буває тільки в нудного дорослого.
- Працюючи з дітьми, частіше згадуйте себе в дитинстві, Вам буде легше їх зрозуміти.
- Не захоплюйтеся нотаціями, вони не викликають нічого, крім бажання затиснути вуха.
- Добрий – це не той, хто вміє робити добрі справи, а той, хто не здатний на зло.
- У нас, дорослих, завжди повинна бути активна позиція добра.
- Тихіше, дорослий, дитина замріялася!
- Будьте із дітьми разом, поряд і трохи попереду.
- Не можна довіряти дітей тому, хто не вміє посміхатися.
- Дорослому треба мати нерви не міцні, а оголені.
- Любіть усіх дітей, а найбільше – найнеприємніших для Вас.
- Справедливість – головна дорога дорослого.
- Критикуйте дітей не із задоволенням, а з болем.
- Талановитий дорослий завжди шукає, а, отже, – не може не помилятися.
- Не сердіться довго на дитину – це непрофесійно.

Основні правила поведінки педагога

<i>Робити</i>	<i>Не робити</i>
Частіше називати імена дітей	Звертатися до дітей на прізвиська
Прислухатися до дитини, викликати її на довірливу розмову	Нав'язливо розпитувати про життєву історію дитини
Уважно спостерігати за дитиною, перш ніж аналізувати її діяльність	Робити квапливі висновки про дитину та її можливості
Бути справедливим до дітей	Виділяти окремих дітей із групи («любимчиків»)
Ставитися до дітей з повагою, як до дорослих	Нав'язливо повчати та моралізувати
Жорстко реагувати на порушення поведінки	Спокійно ставитися до лайки
Контролювати ігри, в які грають діти, та ситуацію, яка склалася в кімнаті	Дозволяти самоуправство між співмешканцями кімнати
Логічно підводити дітей до необхідності їх участі у програмі табірної зміни	Примушувати до діяльності, насаджувати свою точку зору
Працювати разом з дітьми та співпрацювати	Диктувати дитині, що і як їй робити
Вмотивовано залучати дітей до ініціативи, саморозвитку	Придушувати активність дітей
Контролювати нічне життя дітей	Не цікавитися новинами і справами групи (загону)
Перевіряти інформацію, яку розказують діти	Довіряти пліткам дітей
Звертати увагу на особисту гігієну дітей	Висміювати дитину перед колективом через зовнішній вигляд

Календар пам'ятних і знаменних дат і подій літа 2015 року

Червень

1 червня

Міжнародний день захисту дітей

День захисту дітей в Україні

3 червня

150-річчя від дня народження *Євгена Петрушевича* (1863 – 1940) – політичного діяча, голови Української Національної Ради ЗУНР в Станіславі (тепер Івано-Франківську), президента ЗУНР

4 червня

Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії

5 червня

Всесвітній день охорони навколишнього середовища

110 років від дня народження *Василя Пашиницького* (1903-1941) – педагога, організатора Станіславської обласної бібліотеки (нині Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І.Франка)

6 червня

День журналіста

8 червня

Всесвітній день океанів

Міжнародний день домогосподарки

205 років від дня народження *Роберта Шумана* (1810 – 1856) – німецького композитора, музичного критика

160 років від дня народження *Наталії Кобринської* (1855 – 1920) – української письменниці, журналістки, видавця, дослідника фольклору, громадської діячки жіночого руху Галичини

95 років від дня народження *Івана Кожедуба* (1920 – 1991) – українського військового діяча, льотчика-аса Другої світової війни, тричі Героя Радянського Союзу, маршала авіації

9 червня

Всесвітній день друзів

12 червня

Всесвітній день боротьби з дитячою працею

14 червня

Всесвітній день донорів крові
Міжнародний день блогера

16 червня

День батька

90 років від заснування (1925) *Міжнародного дитячого центру «Артек»* (окупований Російською Федерацією) на березі Чорного моря поблизу Гурзуфа (АР Крим) – єдиного у світі дитячого центру, якому було присвоєно статус «Під егідою ЮНЕСКО» (з 2006 р.).

З метою збереження педагогічного потенціалу колишніми артеківцями, які відмовилися співпрацювати з окупаційною владою, у 2014 р. було створено Міжнародний дитячий центр «Артек-Карпати»; у 2015 р. – це мережа таборів по всій Україні під назвою МДЦ «Артеківець».

17 червня

Всесвітній день боротьби з опустелюванням та засухою

20 червня

Всесвітній день біженців

21 червня

День медичного працівника

День літнього сонцестояння

Міжнародний день скейтбордингу

125 років від дня народження *Петра Франка* (1890 – 1941) – українського письменника, педагога, співзасновник Пласту, командира Летунського (авіаційного) відділу Української Галицької Армії

210 років від дня народження *Михайла Закревського* (1805 – 1871) – українського історика, фольклориста, етнографа, лінгвіста, письменника

110 років від дня народження *Жан-Поля Сартра* (1905 – 1980) – французького філософа та письменника

105 років від дня народження *Олександра Твардовського* (1910 – 1971) – російського поета

80 років від дня народження *Франсуази Саган* (1935 – 2004) – французької письменниці

22 червня

День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні

23 червня

День державної служби ООН

День державної служби України
Міжнародний олімпійський день

25 червня

День митної служби України
День моряка

26 червня

Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками та їх незаконним обігом

Міжнародний день у підтримку жертв тортур

27 червня

Всесвітній день рибальства

28 червня

День Конституції України
День винахідника та раціоналізатора

29 червня

День молоді
День молодіжних та дитячих громадських організацій

115 років від дня народження Антуана де Сент-Екзюпері (1900 – 1944) – французького письменника-гуманіста, публіциста, майстра філософської ліричної прози, військового льотчика, автора романів «Планета людей», «Військовий льотчик», алегоричної притчі-казки «Маленький принц»

Липень

1 липня

Всесвітній день архітектури
День архітектури України

2 липня

День працівників державної податкової служби України
Міжнародний день спортивного журналіста

3 липня

Проголошення II Універсалу Центральної Ради (1917)

4 липня

День судового експерта

5 липня

Міжнародний день кооперації
День Військово-Морських Сил Збройних сил України

6 липня

Всесвітній день поцілунків

7 липня

Різдво Пророка Івана Хрестителя.

День Івана Купала (Купайло)

День працівників природно-заповідної справи

525 років від початку селянського повстання на Прикарпатті під проводом *Мухи* (1490 –1492).

8 липня

День родини

9 липня

11 липня

Всесвітній день народонаселення

Всесвітній день шоколаду

12 липня

День фотографа

День рибалки

День святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла

15 липня

День українських миротворців

16 липня

День прийняття декларації про державний суверенітет України (1990)

День бухгалтера України

17 липня

День етнографа

60 років із часу відкриття першого тематичного парку *Діснейленду* (1955)

20 липня

Міжнародний день шахів

День працівника металургійної та гірничодобувної промисловості

21 липня

Міжнародний день байкера

23 липня

День Преподобного Антонія Печерського

24 липня

День рівноапостольної Ольги, княгині Київської

25 липня

Міжнародний день системного адміністратора

26 липня

День парашутиста

Собор Архангела Гавриїла

140 років від дня народження *Карла Густава Юнга* (1875–1961) – швейцарського психолога і психоаналітика, засновника швейцарської школи аналітичної психології, основоположника учення про людські типи та методики т. зв. асоціативного експерименту, одного із кращих учнів З. Фрейда.

135 років від дня народження *Володимира Винниченка* (1880 – 1951) – українського політичного і державного діяча, письменника та драматурга, публіциста, одного з ідеологів і керівників українського національно-визвольного руху (1917 – 1921 рр.), члена Київської громади й одного із засновників Революційної української партії, заступника голови Української Центральної Ради та керівника її уряду – Генерального секретаріату; одного з ініціаторів створення УНР, голова Директорії, автора і співавтора законодавчих актів УЦР, зокрема 4-х Універсалів, автор 3-томної праці «Відродження нації», драматичних творів-п'єс «Щаблі щастя», «Великий молох», «Брехня», «Гріх», романів «Записки кирпатого Мефістофеля», «Сонячна машина» та ін., повістей, оповідань, публіцистичних творів, кіносценаріїв тощо.

130 років від дня народження *Андре Моруа* (1885 – 1967) – французького письменника, літературознавця, майстра біографічного жанру, члена Французької академії, викладача університетів США, автора нарисів, філософських есе, історичних праць, критичних статей, психологічних і біографічних романів, зокрема таких: «Аріель, або Життя Шеллі», «Байрон», «Лелія, або Життя Жорж Санд», «Три Дюма», про творчість В. Гюго, О. Флемінга, О. Бальзака та інших письменників.

27 липня

День визволення Івано-Франківщини від фашистської окупації

День працівників торгівлі

День флоту України

28 липня

День хрещення Київської Русі

День Рівноапостольного князя Володимира Великого (960-1015), хрестителя Русі-України

День PR-спеціаліста

29 липня

150 років від дня народження *Андрея Шептицького* (1865 – 1944) – глави Української греко-католицької церкви, митрополита, доктора філософії, права і теології, мецената, громадсько-політичного та культурно-освітнього діяча, члена Галицького сейму, почесного члена Наукового товариства імені Т.Шевченка, Богословського наукового товариства, товариства «Просвіта», захисника православного населення Волині, Холмщини, Підляшшя; одного із засновників ЗУНР, фундатора навчальних закладів у Галичині, сирітських будинків, притулків для убогих, Наукового інституту, «Народної лічниці» (лікарні), Українського національного музею у Львові тощо; автора філософсько-богословських та аскетичних творів, досліджень з історії церкви.

30 липня

Міжнародний день дружби

95 років тому (1920) утворена *Українська Військова Організація* під проводом полковника *Євгена Коновальця*

130 років від дня народження *Михайла Лозинського* (1880–1937) – українського правознавця, політичного діяча, дипломата, публіциста, літературознавця, перекладача, члена Русько-української радикальної партії, секретаря закордонних справ уряду ЗУНР, професора міжнародного права Українського Вільного Університету в Празі, викладача вищих навчальних закладів Харкова, автора підручників «Міжнародне право» і «Охорона національних меншостей в міжнародному праві», праць «Духовенство і національна культура», «Галичина в житті України», літературних розвідок про Т. Шевченка, І. Тургенєва, Л. Толстого, перекладів оповідань М. Горького, Л. Андрєєва, М. Гаршина, ліричних поезій тощо

31 липня

50 років від дня народження *Джоан Роулінг* (1965), англійської письменниці, автора бестселеру «Гаррі Поттер»

Серпень

1 серпня

День інкасатора

2 серпня

День Пророка Іллі

День аеромобільних військ України

3 серпня

День Повітряних сил Збройних сил України

145 років від дня народження *Марії Монтессорі* (1870 – 1952) – італійського педагога і лікаря, першої жінки – доктора медицини, професора антропології та гігієни у Вищій жіночій школі, викладача педагогічної антропології університету в Римі, творця теорії вільного виховання, нових методів навчання розумово відсталих дітей, організатор «Будинку дитини» – дошкільної установи, в якій створювалося довкілля, що стимулювало процес самовиховання та спонтанного розвитку дитини; автора праць «Керівництво до мого методу», «Самовиховання і самонавчання в початковій школі»

5 серпня

165 років від дня народження *Гі де Мопассана* (1850 – 1893) – французького письменника, романіста, новеліста, майстра пейзажу, стилю й композиції, учня і наступника Гюстава Флобера, учасника франко-пруської війни (1870–71), одного із останніх великих французьких реалістів XIX ст., автора збірок новел і поезій, дорожніх нарисів, п'єс, літературно-критичних статей, романів – «Життя», «Любий друг», «Сильніша за смерть», «Монт-Оріоль».

6 серпня

Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї

Міжнародний день «Лікарі світу за мир»

8 серпня

День військ зв'язку України

День фізкультурника

9 серпня

День Великомученика Пантелеймона – Цілителя (Святого Палія)

Міжнародний день корінних народів світу

День будівельника

День працівників ветеринарної медицини

11 серпня

165 років від дня народження *Стіва Возняка* (1950), українського піонера комп'ютерних технологій, конструктора одного з перших персональних комп'ютерів у світі

335 років із дня смерті *Івана Сірка* (між 1605-1610-1680),
військового й політичного діяча, Запорізького кошового отамана

12 серпня

Міжнародний день молоді

13 серпня

Міжнародний день шульги

14 серпня

Винесення Чесних Дреव Животворящого Хреста Господнього.
Перший (Медовий) Спас (Маковій або Спас на воді)

15 серпня

День археолога

16 серпня

Всесвітній день католицької молоді
Всесвітній день бездомних тварин

1035 років від дня народження *Ібн Сіні (Авіценна)* (980–1037),
арабського вченого- енциклопедиста, філософа, лікаря, поета

19 серпня

Преображення Господнє. Другий (Яблучний) Спас

День пасічника

Всесвітній день гуманітарної допомоги

Всесвітній день фотографії

22 серпня

95 років від дня народження *Рея Дугласа Бредбері* (1920 – 2012)
– американського письменника-фантаста, майстра ліричної прози та наукової фантастики, автора збірок оповідань «Марсіанські хроніки», «Золоті яблука сонця», оповідань «Вельд», «Дитячий майданчик», «Канікули», в яких порушуються проблеми дітей та дитинства, добра і зла, любові й людяності, романів «451° за Фаренгейтом», «Кульбабове вино», збірки віршів «Блукаючий комп'ютер», лауреат багатьох літературних нагород і премій

23 серпня

Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації

День Державного Прапора України

24 серпня

День Незалежності України

315 років від дня народження та 270 років від дня загибелі
Олекси Довбуша (1700-1745) – народного героя України, керівника антифеодального руху опришків.

26 серпня

270 років від дня народження *Жозефа Мішеля Монгольф'є* (1740 – 1810) – французького вченого, винахідника повітряної кулі

105 років від дня народження *Матері Терези* (Агнес Гонджа Бояджиу) (1910 – 1997) – громадської діячки, лауреата Нобелівської премії миру (1979)

27 серпня

День народження *Івана Франка* (1856 – 1916) – письменника, поета, публіциста, перекладача, вченого, громадського і політичного діяча, доктора філософії, дійсного член Наукового товариства ім. Т.Шевченка, номінанта Нобелівської премії

245 років від дня народження *Георга Вільгельма-Фрідріха Гегеля* (1770 – 1831) – німецького філософа, представника німецької класичної філософії, прихильника педагогіки неогуманізму (основна мета виховання – зробити людину моральною), творця найбільшої в історії філософської думки діалектико-ідеалістичної системи, яка складається з трьох частин – логіки, філософії природи й філософії духу, автора праць «Енциклопедія філософських наук», «Історія філософії», «Філософія історії», «Феноменологія духу» та ін.

28 серпня

Успіння Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Пріснодіви Марії, Божої Матері (Перша Пречиста)

110 років від заснування професійної вчительської організації – товариства «Взаємна поміч галицьких і буковинських вчителів», пізніше – «Взаємна поміч українського вчителства» (1905 – 1939), метою якого було поліпшення соціального стану українських вчителів, виховання національної свідомості освітян, підвищення їхнього професійного рівня тощо

29 серпня

День авіації України

30 серпня

День шахтаря

Міжнародний день жертв насильницьких зникнень

155 років від дня народження *Ісаака Левітана* (1860 – 1900), російського живописця-пейзажиста

**«Моя перша педагогічна практика»
(роздуми студентів-практикантів Літа-2014 року)**

«Табір...– це скарб для мене, але не з золота, а скарб знань, яких я набула під час зміни. 21 день – це мішок вражень, які завжди залишали усмішку на моєму обличчі...»

Діти кожен день надихали нас своїми успіхами, розумом, талантом та власною індивідуальністю. Водночас у мені розкривались материнські почуття... Разом з дітьми ми долали труднощі, раділи перемогам та переживала невдачі...»

Зуєва Наталія (Педагогічний інститут)

«На перший погляд, практика це щось таке страшне... А насправді Ви собі навіть не можете уявити, як це класно, коли сорок вісім пар оченят дивляться на Тебе і чекають Твоєї любові, ласки і доброти. То ж будьте для дитини не лише вихователем, але й другом-порадником. От тоді все буде добре».

Ревак Іванна (Педагогічний інститут)

«Можу сказати, що саме в таборі я змогла розкрити в собі той потенціал, який був всередині, більше повірити в свої сили і зрозуміти, що щастя дітей залежить не тільки від організації табору, а саме від мене, від того, з якими відчуттями я ставитимусь до них, чи зумію віддавати любов до останнього і розуміти їхній душевний стан з півдумки...»

Я просто щаслива...»

Броневич Христина (Педагогічний інститут)

«До табору я їхала із певними страхами та переживаннями, але побувши там до половини зміни, я вже й не уявляла, як по закінченню її поїду додому і не буду кожного дня бачити своїх діток, колег. Цей страх кожного дня огортав мене. Діти були мені, як рідні. Я передати словами не можу, що я відчувала останній день, коли всі Твої вихованці обіймають тебе плачучи, я не просто плакала, мене аж душа боліла і серце розривалось.

Під час зміни були і певні труднощі, непорозуміння, але ми це все мирно вирішували.

Отже літня практика пройшла для мене «на УРА», я рада, що побувала в ролі вихователя. Я ніколи не забуду ці прекрасні моменти, проведені у таборі. Можу сказати одне точно: із моїх 20 років – це було найкраще літо...»

Чолій Юлія (Педагогічний інститут)

«Ця літня виробнича практика принесла зміни у моє життя, змінила мої погляди на деякі речі. В перший день одночасно і чекаєш появи перших дітей, перших Твоїх вихованців, і одночасно, трішки боїшся. Боїшся, що не все задумане вдасться, боїшся розчаруватися в собі. Але проходять кілька хвилин, Ти бачиш цих малих ластів'ят: на обличчі розквітає посмішка. Дехто з них наляканий, дехто соромиться, а дехто з нетерпінням чекає початку табірної життя. І Ти почуваєш себе одночасно батьком, матір'ю, братом і сестрою.

Хочеться допомагати їм розвивати свої здібності і таланти. Ти відчуваєш гордість за їхні перемоги, і засмучуєшся через поразки. А коли приходить день прощання, то на очах виступають сльози, тому що за цих кілька днів Ти прикипаєш до них душею і вже не хочеться розлучатися...».

Вістовська Роксолана (Педагогічний інститут)

«Під час практики згадувалося кожне слово викладача-наставника, бо тільки там і тоді воно йшло на вагу золота і допомагало у різних важких ситуаціях.

До літньої практики потрібно добре підготуватися, щоб до дітей прийти з певним багажем, бо без цього час для вихователя проходить важко., а для вихованців мляво та нецікаво...

Після цього літа я точно знаю, чого хочу від життя...»

Оксана Мендела (Педагогічний інститут)

«Мої враження від практики такі, що їх важко передати без сліз Це просто чудовий період, який дозволяє розкритися, проявити себе як творчу особистість, проявити себе, як маму і друга...

Найбільшою радістю для мене були мої дітки, такі всі хороші, привітні, а щирі які... Кожен притягує своєю красою такої ще зовсім маленької душі. Звичайно, не можна не згадати таких ситуацій, від яких хотілося просто втекти із табору і не повертатися... Але

вдалося знайти вихід, і не коритися, а продовжити такий класний відпочинок з дітками»

Загребельська Вікторія (Педагогічний інститут)

«При спілкуванні з дітьми я зрозуміла, як для них важливо ставитися з любов'ю, повагою, розумінням. Тоді вони охоче ідуть на контакт і довіряють тобі.

Під впливом дитячого колективу змінилися навіть я: стала більш відповідальною, організованою.

У таборі я відчула себе мамою, другом, педагогом, вихователем. Ця практика стала для мене справді важливою!!!»

Гула Марія (Педагогічний інститут)

«На початку було важко і страшно, та я легко і швидко опанував себе та почав отримувати задоволення від своєї роботи. Табірна зміна та робота вихователя – це величезний досвід роботи з дітьми, я просто закохався у свою роботу... Дуже хочеться ще раз повернутис в табір до дітей...

Ігор Кухарський (Інститут природничих наук)

«Літня практика – важливий крок на шляху до оволодіння професією вчителя. Адже на 21 день я зіткнулася з головним об'єктом моєї фахової роботи – дитиною. Раніше незнана відповідальність за життя та здоров'я вихованців лягла на мої плечі. Досвід, що я отримала в таборі, сьогодні є для мене неоцінений. У пригоді були знання з вікової, педагогічної та соціальної психології...

Разом з дітьми я ще раз потрапила у світ дитинства, адже без цього не можна було їх зрозуміти і допомогти.

...Ця практика стала для мене справді важливою і для поштовх для майбутньої професії...

В період проходження практики я набралася терпіння, вміння виступати на сцені, завойовувати авторитет серед дітей і розкривати їх, вирішувати їхні проблеми, а головне – любити усіх.

Саме літня практика відкриває наші вміння, здібності і навички зовсім з іншої сторони...»

Дмитрів Христина (Педагогічний інститут)

«Саме ця практика є перевіркою самого себе, чи Ти зможеш працювати з дітьми, колективом, чи обрала для себе правильну освіту, чи готова пов'язати своє життя з дітками»

Дроняк Юлія (Педагогічний інститут)

«Найприємніше було, коли в кінці зміни до Тебе підбігали діти і міцно обіймали, і приємно було чути з їх уст слова вдячності, і Ти розумів, що дійсно зробив чимало»

Ольга Петровська (Педагогічний інститут)

«Під час практики я навчилася багато: розподіляти час, дотримуватися розпорядку дня, щиро радіти за дітей і співчувати їм, переживати і справлятися з емоціями, не боятися і не соромитися показувати себе такою, якою я є, швидко думати і діяти.

Бували всякі моменти, але я рада, що я це пережила і переборола себе саму».

Литвинець Марія (Педагогічний інститут)

«Важливим чинником успішності є Ваша впевненість в собі, в своїх силах, відповідальність, рішучість, строгість...

У таборі я пережила розпач, жаль, переживання, але це все було через те, що ми не перші, я навчилася програвати і це настільки з дітьми нас зблизило, що я можу гордо сказати: я – вожатий, це дійсно престижна професія і я вдячна долі, що я це відчула»

Шкарін Ніна (Педагогічний інститут)

«Робота вихователя дуже важка і відповідальна, але дитяча любов того варта... Варта, щоб ночами недосипати, щоб з першого дня відкрити в собі одночасно артистичні, творчі, співочі, танцювальні, ораторські та організаційні здібності. І часто ми ставали медиком, психологом і багатодітною мамою. Для мене мої діти були найкращими, що б вони не натворили. Ми були не тільки команда, а й сім'я. І найвищою нагородою моєї праці було їхнє просте слово «мама»...»

Бегметюк Мар'яна (Педагогічний інститут)

**«Як колега колезі – жартома й серйозно»:
побажання від студентів Літа-2014 – студентам Літа-2015**

«Шановні третьокурсники, будьте впевнені і вірте в свої сили! Ви носите в собі просто невичерпні можливості! І саме в таборі Ви отримуєте шанс розкрити свій потенціал і присвятити себе повністю дітям! Успіхів Вам!

P.S. Завжди носіть з собою у кишеньці... посмішку!:)»

Броневиц Христина (Педагогічний інститут)

«Завжди вірте в свої сили і можливості, у таборі Ви зробите те, чого самі від себе не чекаєте. Повірте, діти надихають, вони, як муза у письменників чи художників, вони, як допінг для наркоманів, вони, як ліки для хворих.

Складно не з дітьми, а з підготовкою до конкурсів... Беріть з собою все, що є дома зайве (тюль, папір, скотч, маркери, сервети)... Головне вірити, що все буде добре!»

Литвинець Марія (Педагогічний інститут)

«...відданості своїй справі, терпіння, хоробрості, гумору, оптимізму та віри в кожного свого вихованця. Перетворюйте труднощі у нові для себе можливості та ступені дорослішання, придбання досвіду»

Маланчук Мар'яна (Педагогічний інститут, ПОП)

«Буде важко, це обов'язково.

Буде страшно, але це все пройде!

Адміністрація завжди права, про це слід пам'ятати завжди. Якщо Вам кажуть, що цей захід підготували погано – значить, так і є!!! Вони в таборі вже кілька десятків змін, в них досвіду більше.

Так, вони строгі, вимогливі, але справедливі. Тому раджу Вам завжди свої рішення обговорювати з адміністрацією. Не ображайтеся, якщо Вам кажуть щось негативне, краще запитуйте, як робити, щоб було краще.

Будьте надзвичайно уважними...»

Когутяк Ірина (Педагогічний інститут)

«Будьте собою! І Ви обов'язково знайдете себе. Любіть дітей. Відкривайтеся їм. Намагайтеся бути впевненими у собі і вірте у свої сили.

Натхнення Вам, наполегливості, терпіння. Згодом Ви зрозумієте, що табір – це найкраще, що може бути в житті. Будьте щасливими!!!»

Марушак Вікторія (Інститут природничих наук)

«Ніколи не втрачайте шансу пройти практику в таборах – це досвід, який прирівнюється до неоціненного скарбу. Це перше спілкування з дітками, перша відповідальність, спілкування з батьками. Якщо чесно, то з ними буває більше мороки, ніж з дітьми.

Будьте хорошими вожатими і Вас будуть любити діти, багато спілкуйтеся зі своїми вихованцями, цікавтеся їхнім життям. Повірте, це прекрасно, хоч і важко...

Коли Ти бачиш після останнього заходу сльози на очах дітей і батьків, коли Тебе це маленьке створіння обнімає і каже «Я Вас люблю і не забуду ніколи...»

Зуєва Наталія (Педагогічний інститут)

«Не боятися, бути впевненими в собі, і пам'ятати, якого б віку не були б діти, вони, перш за все, діти! А ми – їх вихователі, що мають зробити так, щоб цей відпочинок їм запам'ятався!»

Бегметюк Мар'яна (Педагогічний інститут)

«Потрібно отримувати задоволення від своєї роботи, дітей і табору – це найкращий час для Вас, а ще терпіння на перші дні зміни, далі буде легше, я запевняю»

Ігор Кухарський (Інститут природничих наук)

«Найбільше хочу побажати студентам: «Не боятися!» Це не страшно, це приємно, навіть дуже, особливо розумію це, коли сиджу на парі, і дивлюся – телефонує вихованка, коли відповідаєш – чуєш сльози і сум, тому що «Вікторія Василівна, я дуже за Вами сумую!..». І просто сльози. Тому, я думаю, заради цього можна попрацювати, щоб пишатися тим, що залишила хороший слід у серці дитини.

Любіть дітей, покажіть, що Ви знаєте, як з ними провести час і ніколи не показуйте, що Ви кращий вихователь, ніж інші. Діти це самі добре бачать.

Любіть дітей!»

Загребельська Вікторія (Педагогічний інститут)

«Найперше, що хочеться побажати Вам, – це вірити у свої сили, не боятися виявляти свої здібності, креативність, творчість. Вам обов'язково сподобається. Ви матимете велику кількість вражень, чудових емоцій, безцінних моментів, які будете згадувати. Ви переосмислите багато у своєму житті, Ваші погляди і цінності зміняться, Ви повернетесь іншою людиною, адже Вас змінять діти. Діти – це найпрекрасніше за 21 день табірної зміни.

Особисто від себе бажаю Вам терпіння, наснаги, розуміння, щирої любові, креативності, задоволення від днів, які проведете там, активності у всьому. Бажаю удачі Вам!!!»

Ольшанецька Марія (Педагогічний інститут)

«Бажаю Вам терпіння, любові до дітей і, звісно, багато знань. Цінують кожную хвилину з курсу ЛОТ та кожне слово своїх наставників, бо вони дуже цінні та просто необхідні

P.S. «Знаю з власного досвіду».

Оксана Мендела (Педагогічний інститут)

«Бажаю третьокурсникам не боятися їхати на практику. Знаю по собі, що це дуже страшно. Але коли в останній день прощання з дітьми Ти побачиш їхні сльози, забуваєш про все: як вони доводили Тебе до істерики, всі недоспані ночі... забуваєш про все, а в голові лише одна думка: «як Ти сильно любиш своїх дітей!». Головне вірити в себе і в свої сили, і тоді все вдасться»

Савчин Вікторія (Педагогічний інститут)

«Любіть дітей, поважайте їх, дослухайтеся до них...»

Щербюк Юлія (Педагогічний інститут)

«...Головне – щоб Ви отримували задоволення від роботи та були щирими та відвертими з дітьми, віддавались роботі на всі 100% і тоді те саме отримаєте у відповідь від дітей»

Зварич Мар'яна (Педагогічний інститут)

«...хочу побажати студентам, щоб вони не боялися. Табір дає можливість реалізувати себе, змінитися, підвищити свій рівень знань, умінь і навичок. Це прекрасний період вдосконалення себе.

Побажання: мати для дітей цікаві ігри, розватися, навчитися правильно, чітко висловлювати свої прохання і вказівки, а **НАЙГОЛОВНІШЕ** – це любити дітей. Любити їх у всіх їхніх недоліках, тому що діти є різні, і всі прагнуть того, щоб їх вислухали, пригорнули і любили»

Юрків Мирослава (Педагогічний інститут)

«...Завжди будьте відвертими з дітьми, чесними, любіть їх.

Особливу увагу приділяйте дітям-сиротам, хворим дітям, дітям з поганою поведінкою, не сваріть їх, а направляйте на добрі справи.

Старайтесь віддати всю свою любов дітям і проявити свої творчі уміння...

Рекомендую більш серйозно ставитися до підготовки до практики, готувати багато методичного і наочного матеріалу».

Дмитрів Христина (Педагогічний інститут)

«...бажаю Вам терпіння, по-справжньому любити дітей, відкриватись їм, вислуховувати їх, радити та допомагати, тому що під час практики Ви стаєте їм мамою та батьком, з радістю чи смутком вони будуть бігти до Вас, і їм буде потрібна Ваша допомога.

Ніколи не обманюйте їх, і не користуйтеся дешевим авторитетом. Якщо Вам у перші дні важко, – перетерпіть це, повірте, це незабутньо!!! »

Чолій Юлія (Педагогічний інститут)

«Дорогі практиканти! Літня практика у таборі не є страшною, просто потрібно повірити у свої сили, потрібно бути впевненим в собі, ніколи не говорити собі, що «я не можу», а кажіть: «я все зможу, мені все вдасться, у мене все вийде!!!»

Практика допомагає реалізувати себе у виховному процесі дітей.

Не бійтеся стати для них мамою, але не дайте їм «вилізти на голову», будьте гідними вихователями»

Гула Марія (Педагогічний інститут)

«Хочу побажати колегам-третьоккурсникам бути привітними з колегами та дітьми, ставитися відповідально до роботи, більше збирайте матеріалу, ігор, різноманітних сценаріїв, тренінгів, налаштовуйтеся на позитив; побільше терпіння, хороших дітей, не бійтеся і будьте впевненими у своїх рішеннях; любіть дітей, прислухайтеся до них.

Станьте для своїх вихованців найкращим другом і порадником; стійкості і стриманості не лишень перед дітьми, але й перед адміністрацією».

Ольга Петровська (Педагогічний інститут)

«Літня виробнича практика – це один із способів перевірити свої знання і вміння. Пройшовши цю практику, Ви краще зрозумієте себе і своє ставлення до дітей. Цю практику необхідно пройти, тому що вона Вам покаже, чи готові Ви до подальшої роботи за професією, яку вибрали. Головне потрібно не боятися труднощів, йти до своєї мети. А мета досягається тільки завдяки наполегливій праці і самовіддачі».

Вістовська Роксолана (Педагогічний інститут)

«...відданості своїй справі, терпіння, хоробрості, гумору, оптимізму та віри в кожного свого вихованця. Перетворюйте труднощі у нові для себе можливості та ступені дорослішання, придбання досвіду»

Маланчук Мар'яна (Педагогічний інститут)

**Контактні телефони колег-практикантів
та адміністрації ДЗОВ**

Для нотаток

Для нотаток

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Педагогічний щоденник.....	15
Додатки.....	79
Додаток А. Витяг із Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей» (2008 р.).....	79
Додаток Б. Особливості колективу педагогів-організаторів.....	82
Додаток В. Категорії вихованців дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та особливості роботи з ними.....	84
Додаток Д. Особливості виховної роботи на різних етапах зміни.....	88
Додаток Ж. Орієнтовна схема сценарію (конспекта) виховного заходу.....	92
Додаток Ж 1. Самоаналіз виховного заходу.....	93
Додаток З. Орієнтовна схема звіту студента-практиканта про проходження літньої виробничої педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.....	94
Додаток И. Критерії 100-бальної оцінки результатів літньої виробничої педагогічної практики.....	97
Додаток К. На допомогу студенту-практиканту.....	105
Додаток К 1. Кодекс законів дитячого закладу оздоровлення та відпочинку для вихованців.....	105
Додаток К 2. Поради педагогам-організаторам (вихователям)...	107
Додаток К 3. Основні правила поведінки педагога.....	109
Додаток К 4. Календар пам'ятних і знаменних дат і подій літа 2015 року.....	110
Додаток Л. «Моя перша педагогічна практика» (роздуми студентів-практикантів Літа-2014 року).....	119
Додаток М. «Як колега колезі – жартома й серйозно»: побажання від студентів Літа-2014 – студентам Літа-2015.....	123

Навчально-методичне видання

Оксана ДЖУС

**ЛІТНЯ ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В
ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ:**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

Методичні матеріали для
студентів ОКР “бакалавр”
(Видання друге, доповнене і перероблене)

Комп’ютерний набір *О. Джус*
Комп’ютерна верстка *Р. Федорин*

Підписано до друку 2015
Формат 60x84 /₁₆. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура TimesNewRoman.
Умовн. друк. арк. 7,44.
Наклад 300 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
тел. (034) 250–57–82, (050) 433–67–93
emailfedorynrr@rambler.ru

*Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції №4191 від 12.11.2015 р.*

